

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 61

15 серпня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 61 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги 3

Аналітичний ракурс

Потіха А.

Підготовка Державного бюджету-2014
у висвітленні ЗМІ **4**

Пальчук В.

Космическая отрасль Украины:
международные проекты как фактор развития. **13**

Законодавча влада 33

Виконавча влада 38

Політика 48

Економіка 55

Економіка України в контексті
світових кризових тенденцій. **60**

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Прем'єр-міністр України М. Азаров: «Робота з імплементації Угоди про асоціацію буде наймасштабніша за всю історію України»

На цьому глава уряду наголосив під час засідання Кабінету Міністрів України 14 серпня 2013 р.

Прем'єр-міністр зазначив, що наразі проект Угоди, погоджений стороною ЄС і Україною, оприлюднено на урядовому порталі для аналізу громадськості.

«Ми хочемо, щоб не тільки органи влади, а й наші промисловці, бізнес, експертне співтовариство, наукові установи та громадські організації – тобто все суспільство – мало свідому можливість взяти участь у реалізації цієї Угоди, коли її буде підписано, – зазначив М. Азаров. – А робота буде складна та наймасштабніша за всю історію України. На це послідовно орієнтує нас Президент України. Особливо в частині створення зони вільної торгівлі з Євросоюзом і переводу української економіки, так би мовити, на європейські рейки. Європейські стандарти – це більш висока конкурентоспроможність української економіки. І цього треба досягти».

Відповідно до домовленостей з ЄС, Україна повинна адаптувати своє законодавство до більш ніж 200 директив і близько 150 регламентів ЄС. Україна також повинна приєднатися до низки міжнародних конвенцій та врахувати в своєму законодавстві Рекомендації Європейського Парламенту та Європейської Ради. Певна частина роботи вже виконана. Підготовлено проект програми імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, який буде розглянутий на засіданні уряду.

Стан підготовки всіх згаданих та інших документів буде розглянуто на наступному тижні на засіданні Групи високого рівня під керівництвом Прем'єр-міністра.

«Не можна думати, що щось можна відкласти на потім, – наголосив М. Азаров. – Насправді конкурентні перетворення

– це щоденна робота, щоденні зміни, які треба нам самим здійснювати в Україні в інтересах наших громадян» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 14.08).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Підготовка Державного бюджету-2014 у висвітленні ЗМІ

Останнім часом підготовка та ухвалення Державного бюджету України практично щороку відбувається в досить складних умовах: політичні чинники, неоднозначні економічні процеси всередині країни та негативна динаміка розвитку світових ринків створюють ситуацію, коли Державний бюджет приймається лише перед Новим роком. Не став винятком і рік нинішній. Як зазначив із цього приводу Прем'єр-міністр М. Азаров, «з одного боку, негативні впливи світової рецесії продовжують позначатися на нашій експортоорієнтованій економіці. З іншого – блокування роботи Верховної Ради зірвало графік бюджетного процесу. Так, уряд не отримав висновків і зауважень законодавців до Бюджетної резолюції».

За його словами, нині центральним питанням роботи уряду є підготовка проекту Державного бюджету на 2014 р., який має бути збалансований та ухвалений вчасно. «Головне досягнення уряду протягом трьох років роботи – макроекономічна стабільність, що дає змогу забезпечити збільшення соціальних стандартів та економічний розвиток на тлі кризових явищ у сусідніх країнах. Отже, права на помилку ми не маємо. Виважену, збалансовану бюджетну політику ми продовжимо й наступного року», – запевнив М. Азаров.

Він підкреслив, що на це спрямовані соціальні ініціативи Президента, Національний план дій та Програма активізації

розвитку економіки на 2013–2014 рр. Також обґрунтований та надійний прогноз макроекономічних показників мають дати Міністерство економічного розвитку і торгівлі разом з Національним банком.

Глава уряду зазначив, що треба максимально забезпечити вітчизняну економіку від зовнішніх впливів. «Головним чинником зростання має бути розширення внутрішнього попиту за рахунок виконання програми активізації розвитку економіки та зростання розмірів заробітної плати, пенсій, інших соціальних стандартів. На цьому наполягає глава держави», – наголосив М. Азаров.

Він також заявив, що проект бюджету має бути спрямовано на підтримку вітчизняного виробника навіть при тому, що у 2014 р. реальний сектор економіки отримає зниження деяких ставок податків: ПДВ – з 18 % податку на прибуток підприємств – до 16 %. «Тому необхідно передбачити компенсатори можливих тимчасових втрат бюджету», – зауважив М. Азаров, додавши, що потрібно визначитися з переліком об'єктів, що пропонуються до приватизації.

Відповідну роботу доручено провести Фонду державного майна разом з міністерствами та відомствами, які мають визначити перелік об'єктів, що пропонуються до приватизації.

Разом з тим, як зазначив Прем'єр-міністр, готуючи проект Держбюджету, треба виконати завдання Президента щодо зміщення акценту бюджетної політики на регіони, забезпечити збільшення питомої ваги видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті країни. «Тому необхідно опрацювати як питання децентралізації видатків, так і передачі місцевим органам влади повноважень разом з фінансовим ресурсом. Також необхідно провести консультації із всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування», – сказав він.

Проте, як наголосив Прем'єр, Міністерство фінансів повинне врахувати додаткові видатки на підвищення соціального захисту ветеранів війни та військовослужбовців, надання безкоштовної правової допомоги громадянам, посилення матеріальної підтримки сімей, у яких виховуються діти, над якими встановлено опіку, надання адресної допомоги молодим

працівникам, яких направлено на роботу в села та селища, інші соціальні ініціативи Президента. «Усі ці видатки має бути враховано в повному обсязі», – наголосив М. Азаров.

Він дав доручення урядовцям активізувати роботу над проектом Державного бюджету і вже 21 серпня розглянути його перший варіант (як відомо, відповідно до законодавства Кабінет Міністрів щороку подає до Верховної Ради проект закону про Державний бюджет України на наступний рік не пізніше 15 вересня поточного року; разом із проектом закону подається доповідь про хід виконання Державного бюджету поточного року).

У свою чергу Голова Верховної Ради В. Рибак вказує на необхідність формування Державного бюджету-2014 при активній співпраці центральної та місцевої влади.

Ще в червні на засіданні ІХ Українського муніципального форуму Асоціації міст України в Ялті спікер парламенту зазначив, що бюджет-2013 досить напружений, що відбивається на відносинах державного та місцевого бюджетів. «Поданий урядом до парламенту проект основних напрямів бюджетної політики на 2014 р. показує, що бюджет наступного року буде не менш напруженим. За великим рахунком, він повинен бути результатом плідної співпраці всіх нас. При цьому в кожному населеному пункті (місті, селищі, селі) повинні бути визначені найболючіші проблеми – ремонт системи водопостачання, або ліфтів, або доріг, з тим, щоб кожна бюджетна копійка в наступному році була використана з користю для справи», – зазначив В. Рибак.

На думку спікера парламенту, необхідно збільшити у 2014 р. питому вагу місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України та підвищити рівень їх фінансової можливості. Одним з напрямів збільшення доходів місцевих бюджетів, за словами В. Рибак, буде розширення бази оподаткування податку на нерухомість.

Президент України В. Янукович також закликає урядовців у новому бюджеті більше передбачити коштів для місцевих громад. Він обіцяє направити як мінімум 55 % коштів державного бюджету на 2014 р. у регіони країни. Про це він заявив під

час зустрічі з кандидатами на посади голів районних державних адміністрацій 26 червня. «Уже наступного року центр ваги буде переміщений у регіони. Ми з вами подивимося у вересні, який буде проект бюджету. Моя точка зору, що буде як мінімум 55 на 45», – наголосив В. Янукович.

За його словами, такий розподіл бюджетних коштів буде зроблено, щоб закласти основу для розвитку регіонів. Водночас Президент висловив думку, що передача повноважень із центру в регіони держави є «цілком природним процесом». «Ми поступово в регіони повинні передавати повноваження разом з відповідальністю. Коли йде узгоджена політика регіонів і центру – це завжди йде на користь країні. Я прихильник того, щоб центр ваги поступово переходив у бік регіонів», – зазначив В. Янукович.

Він також додав, що місцева влада краще орієнтується в ситуації і знає про потреби кожного міста та району.

За інформацією ЗМІ, Президент назвав фінансування бюджетів регіонів незадовільним і доручив Прем'єр-міністру М. Азарову, першому віце-прем'єр-міністру С. Арбузову та міністру фінансів Ю. Колобову терміново вирішити проблеми бюджетного фінансування.

Керівники регіонів підтримують ідею збільшення фінансування місцевих громад і готові взяти участь у підготовці пропозицій до Бюджету-2014. Зокрема, голова Кіровоградської обласної ради М. Ковальчук закликав колег з областей України надсилати свої пропозиції щодо формування державної бюджетної політики на 2014 р. На його думку, потребує перегляду питання надходжень до місцевих бюджетів за рахунок оренди приміщень державними підприємствами, відомствами та установами.

За його словами, на сьогодні плата за оренду об'єктів комунальної власності державними установами становить одну гривню за рік. Таким чином, бюджет Кіровоградщини щороку недоотримує 4,5–5 млн грн.

Голова Харківської обласної ради, президент Української асоціації районних та обласних рад С. Чернов також заявив, що Харківська область у зв'язку з такою методикою

розрахунку орендної плати щорічно втрачає 10 млн грн, дотуючи територіальні управління, які розміщуються в Держпромі. Реформа місцевого самоврядування має навести лад і в цьому питанні.

С. Чернов запевнив, що також звернеться до очільників районних та обласних рад для надання ними своїх пропозицій щодо формування Держбюджету на наступний рік. Після чого Українська асоціація районних та обласних рад проведе роботу з узагальнення всіх пропозицій та наполягатиме на їх врахуванні при розробці Держбюджету.

Експерти, оцінюючи перспективи підготовки нового бюджету, акцентують увагу на проблемах, які ускладнюють цей процес. На думку деяких експертів, якби уряд узяв за основу цифри ним же написаної бюджетної резолюції, яка була подана до парламенту в травні, можливо було б простіше готувати Державний бюджет-2014. Тоді Кабмін планував затвердити на 2014 р. номінальний ВВП у розмірі 1695 млрд грн, зростання економіки в 3 % і інфляцію в 8,3 % (на 2013 р. були закладені: ВВП – 1576 млрд грн, темпи зростання ВВП – 3,4 %, інфляція – 4,8 %).

Проте, на думку фахівців, існує імовірність, що цифри в бюджеті на 2014 р. виявляться дещо іншими. Офіційні особи і в Кабміні, і в бюджетному комітеті парламенту від коментарів утримуються. «Поки інформації немає. Можливі якісь намітки через тиждень», – зазначив перший заступник голови бюджетного комітету С. Буряк.

За словами експертів, таке мовчання не випадкове: з одного боку, у 2013 р. ми поки маємо зростання ВВП в 1 % замість 3,4 % запланованих, а це означає, що бюджет не виконується, і що цифри 2014 р. треба скорочувати, з іншого – наступний рік вже буде передвиборним, а значить, у витратну частину бюджету-2014 в обов'язковому порядку закладуть гроші, необхідні для підвищення зарплат і соціального захисту пільгових категорій населення, про які неодноразово говорив В. Янукович.

Як відомо, раніше надходження до бюджету забезпечували, підвищуючи податки та збори. Але М. Азаров обіцяв, що у 2014 р. реальний сектор економіки отримає зниження ставок

податків: ПДВ – до 18 % (нині 20 %), податок на прибуток підприємств – до 16 % (нині 19 %). А значить, шукати гроші доведеться в інших місцях. Прем'єр пояснив, де саме: «Головним чинником зростання має бути розширення внутрішнього попиту за рахунок активізації економіки, зростання розмірів заробітної плати, пенсій та інших соціальних стандартів».

За словами економіста В. Лисицького, плани правильні, але занадто загальні, тому треба розуміти, які галузі економіки збираються активізувати та на які кошти. «Економічну ситуацію можна радикально поліпшити, якщо вкладати в конкурентні сектори економіки. Два найпростіших приклади – виробництво зерна та морські перевезення. Тут у нас є резерв для зростання і це затребувано у світі», – вважає він.

На думку експертів, бажання урядовців поповнити бюджет за рахунок приватизації може себе не виправдати. «З приватизацією потрібно бути обережними, адже часто продаж, наповнюючи бюджет, бив по людям, – вважає экс-голова ФДМ В. Семенюк. – Наприклад, 50 тис. підприємств після приватизації у нас були закриті. Продавати у нас з великих об'єктів вже майже нічого. Залишилися Одеський НПЗ, за який буде серйозна бійка між українськими та російськими олігархами (так як там мова йде не стільки про завод, скільки про унікальний аміакопровід), “Сумхімпром” (що йде до банкрутства через ціну на газ) і Донецькобленерго. А після них на черзі можуть бути тільки стратегічні об'єкти – ювелірні заводи, залізниця і ГТС».

Деякі експерти взагалі вважають, що у першому півріччі були негативні результати роботи Фонду держмайна України. Від оренди державного майна до бюджету країни надійшло 617,3 млн грн, а це 73,9 % від плану, а от від приватизації – лише 182,3 млн грн, що становить лише 1,67 % від запланованих 10 млрд 900 млн.

Проте, на думку експертів, таку ситуацію можна вважати цілком прогнозованою – проблеми з виконанням плану приватизації пов'язані в першу чергу з негативною політичною ситуацією в країні, а процес приватизації зупинився через непорозуміння серед олігархів, які не можуть поділити між собою

ринок та сфери впливу. І затримка в приватизації може означати лише одне – зараз «придумуються» та розробляються схеми (банкрутство, зниження реальної вартості і т. п.), аби продати виставлені об'єкти приватизації «своїм» бізнесменам за безцінь. Звідси – недоотримання коштів державним бюджетом, що позначиться на житті кожного українця: держава не матиме можливості виконувати власні соціальні зобов'язання.

Нині в ЗМІ дедалі частіше з'являється інформація про затримки виплат казначейством найменш захищеним верствам населення (безробітним), не перераховуються кошти місцевим бюджетам. Поступово накопичується заборгованість, виникає криза неплатежів.

Деякі фахівці прогнозують, що відсутність коштів у бюджеті штовхатиме владу до більш радикальних дій щодо підприємців: до кінця року підприємців може очікувати зростання тиску контролюючих органів, зростання заборгованості з повернення ПДВ, зростання вимог щодо авансових платежів з податків (у першу чергу, з податку на прибуток підприємств).

Виконавчий директор Фонду Блейзера О. Устенко підтримує думку про те, що у влади вже немає ресурсів підтримувати ілюзію стабільності. «За рахунок зростання виробництва врятувати ситуацію однозначно не вдасться, тому що росту просто нема чому. Я їздив по Україні й бачив, що економіка скрізь лежить. Запоріжжя працює десь на 30 %, Нікополь практично стоїть, Херсон стоїть, в Миколаєві ледве жевріє один кораблебудівний завод», – зазначив експерт.

За його словами, єдине – хороший урожай зернових – може трохи допомогти. Експерт не бачить, звідки ще можуть взятися гроші та підкреслює, що нині в Україні з 10 інвесторів залишаються тільки два, а решта залишають наш ринок. «За допомогою валютних запасів Нацбанку можуть утриматися, якщо їх вистачить, звичайно. Плюс можуть піти на поступки щодо приватизації стратегічних об'єктів, не виключаю зрушень у газотранспортному консорціумі. І якщо цього року влада протримається, то в наступному не виключаю позачергових парламентських виборів, щоб випустити пар», – заявив О. Устенко.

З такими песимістичними прогнозами не погоджуються представники влади, і запевняють, що ніяких потрясінь не буде. За їхніми словами, надходження до загального фонду Державного бюджету України за сім місяців 2013 р. зросли в річному вимірі на 3,8 % – до 166,3 млрд грн. Про це говорять оперативні дані про виконання держбюджету в січні – липні 2013 р., повідомляє Державна казначейська служба.

До спеціального фонду держбюджету за січень – липень 2013 р. надійшло 23,4 млрд грн (із урахуванням власних надходжень бюджетних установ та субвенцій з місцевого бюджету). За січень – липень 2013 р. до загального та спеціального фондів державного бюджету надійшло 189,7 млрд грн (із урахуванням власних надходжень бюджетних установ та субвенцій з місцевого бюджету). Протягом січня – липня 2013 р. відшкодовано податку на додану вартість на суму 33,5 млрд грн, що на 6,5 млрд грн або на 24,2 % більше за відповідний показник 2012 р.

Президент Українського аналітичного центру О. Охріменко також з оптимізмом оцінює перспективи вітчизняної економіки. На його думку, реалізація масштабних інфраструктурних проектів та зростання кредитування допоможуть активізувати економічне зростання в країні у 2014 р.

Водночас О. Охріменко зазначив, що «для економіки України дуже важлива металургія, як джерело отримання валюти та головний експортний потенціал країни, але у зв'язку з тим, що на світових ринках спостерігається зниження попиту на метал, держава змушена була знизити виробництво металу – його складно було продавати на експорт».

За його словами, можна було б втрати на експортному ринку компенсувати, якби збільшилося споживання металу – для машинобудування або будівельної сфери. Якби провели цільову емісію, спрямовану на фінансування житлового будівництва або будівництво доріг і мостів, то це стимулювало б попит на метали. І в кінцевому підсумку, хоча і призвело б до зростання цін, але й стимулювало б і інші галузі економіки працювати більш активно.

На думку експерта, те ж саме можна сказати і про стимулювання машинобудування. «Закупівля тролейбусів і автобусів

для українських населених пунктів могла б стати позитивним фактором і для машинобудування, і для металургії, і для хімічної промисловості», – переконаний О. Охріменко.

Він зазначив, що прискоренню економічного зростання також сприятиме розширення доступу бізнесу до кредитних ресурсів, передумови для чого заклав Національний банк, який знизив з 13 серпня облікову ставку з 7 % до 6,5 %. «6,5 % – це найнижча облікова ставка за всю історію України, яка повинна закласти основи для збільшення рефінансування НБУ вітчизняних банків і як результат – для зниження вартості кредитів і зростання кредитування підприємств», – вважає експерт.

Він переконаний, що це має відірвати економіку країни від дефляції та забезпечити грошові вливання для зростання економіки, починаючи з кінця року. Це може стати основою для реального зростання ВВП уже в кінці 2013 р. і стабільного зростання ВВП у 2014 р.

Як інформують ЗМІ, 11 серпня Міністерство економічного розвитку і торгівлі України опублікувало експертний консенсус-прогноз, у якому прогнозується зростання внутрішнього валового продукту країни за підсумками 2014 р. на 2,3 %. Світовий банк прогнозує збереження цих показників на рівні 3 % при зростанні інфляції 5,8 %. МВФ прогнозує збільшення ВВП на рівні 2,8 % при інфляції 4,7 %. *(Бюджетний процес виходить на перший план // <http://ukurier.gov.ua>. – 30.08. – 9.08; Уряд своєчасно подасть у Раду Держбюджет-2014 – Азаров // <http://www.ukrinform.ua>. – 2013. – 11.07; Азаров: «Перший варіант проекту держбюджету-2014 має бути підготовлено до 21 серпня» // <http://www.wz.lviv.ua>. – 2013. – 7.08; Що обіцяє українцям бюджет-2014 // <http://www.segodnya.ua>. – 2013. – 8.08; Як уряд Азарова доводить країну до банкрутства // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 8.08; Президент Українського аналітичного центру Олександр Охріменко про бюджетну резолюцію-2014. // <http://Itv.com.ua>. – 2013. – 12.08; Експерт про уряд Азарова: Все пущено на авось – прожили день, и слава Богу // <http://glavcom.ua>. – 2013. – 12.08; 55 % бюджету України в 2014 году пойдет в регионы – Янукович //*

<http://nbnews.com.ua>. – 2013. – 26.06; Бюджет-2014 будет не менее напряженным, чем нынешний, прогнозирует спикер Рады // <http://interfax.com.ua>. – 2013. – 13.06; Регионы Украины вносят пропозиції до формування бюджетної політики України на 2014 рік // <http://uaror.org.ua>. – 2013. – 18.06; В 2014 году ускорится экономический рост – эксперт // <http://www.aif.ua>. – 2013. – 12.08).

В. Пальчук, мл. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ,
канд. наук по соц. коммунікаціям

Космическая отрасль Украины: международные проекты как фактор развития

За годы независимости Украины ракетно-космическая отрасль доказала свою жизнеспособность. На сегодня большой научно-технический потенциал космической отрасли, опытные, высококвалифицированные кадры, производственная база стали реальными конкурентными преимуществами Украины и важным ресурсом национального развития. Специалистам этой отрасли удалось, несмотря на ряд проблем с недостаточным финансированием, сохранить научный, технологический и производственный потенциал, достигнув полного цикла создания космической техники. Как отмечают эксперты, это позволило Украине стать одной из немногих стран, которые имеют возможность создать космический аппарат и запустить его в космос. В 2012 г. Украина вошла в двадцатку стран мира по количеству запусков в космос ракет и спутников.

Эти научно-технические, проектно-конструкторские разработки позволили совместно с другими странами реализовать ряд международных проектов. Отечественные специалисты космонавтики неоднократно демонстрировали новые открытия и технические разработки мирового уровня, прикладывали значительные усилия к развитию фундаментальных

и прикладных исследований. Свидетельством этому является участие украинских предприятий в известных международных космических проектах: «Морской старт», «Днепр», «Вега», «Вариант», «Циклон-4», «Наземный старт», «Антарес», «ИОНОСАТ», «Радиоастрон» и др. За время независимости Украины осуществлено 128 пусков ракет-носителей украинской разработки и производства, а также выведено на околоземные орбиты более 250 различных космических аппаратов по заказу 20 стран мира. Украина известна мировому рынку своей космической продукцией: ракетами-носителями «Зенит», «Циклон», «Днепр»; космическими аппаратами «Сич»; аппаратурой стыковки «Курс», приборами и системами управления для космических комплексов; уникальными объектами наземной инфраструктуры.

Об основных достижениях Государственного космического агентства Украины и предприятий отрасли за 2012 г. говорилось на брифинге при участии председателя Государственного космического агентства Украины Ю. Алексева, который состоялся в Доме правительства 10 апреля 2013 г. и был посвящен Дню работников ракетно-космической отрасли Украины. В своем выступлении Ю. Алексеев дал анализ деятельности Государственного космического агентства Украины и предприятий отрасли за 2012 г., наметил задачи и перспективы развития ракетно-космической отрасли Украины на 2013 г. Среди основных достижений отмечен значительный рост объемов производства, активное участие Украины в международных проектах, запуск украинских ракет-носителей, работы по созданию Национальной системы спутниковой связи «Лыбидь», работы по утилизации твердого ракетного топлива.

В частности, по итогам работы в 2012 г. предприятиями отрасли произведено и реализовано продукции на сумму почти 4,3 млрд грн (по отношению к 2011 г. объемы производства возросли на 20 %, объемы реализации продукции – на 19 %). Экспортировано продукции на 2,5 млрд грн, что на 5 % больше, чем за 2011 г. Доля экспорта продукции в общем объеме реализации составляет 62 %. Почти три четверти продукции, которая экспортирована, составляет ракетно-космическая техника.

Предприятиями космической отрасли изготовлено в 2012 г. шесть ракет-носителей «Зенит», в т. ч. для проектов «Морской старт» (4 РН), «Наземный старт» (1 РН) и Российского космического агентства (1 РН). Проведено три запуска ракет-носителей украинского производства, которые вывели на орбиту три космических аппарата.

В 2012 г. завершено выполнение четвертой национальной космической программы на 2008–2012 гг. В рамках реализации программы выведен на орбиту космический аппарат дистанционного зондирования Земли «Сич-2», для ракеты-носителя «Циклон-4» разработано безплатформенную инерциальную навигационную систему «БИНС», что позволит Украине отказаться от закупок аналогичных систем за рубежом, проведено ее наземные и летные испытания, разработаны эскизные проекты перспективного бортового радиолокатора с синтезированной аппаратурой антенны для космических аппаратов и многоспектрального оптического сканера высокого пространственного разрешения, начаты работы по созданию перспективного научно-технологического космического аппарата «Микросат» и перспективной системы дистанционного зондирования Земли «Сич-2М».

Следует отметить, что в рамках выполнения Космической программы Украины украинскими учеными был обнаружен новый неустойчивый радиационный пояс Земли – с помощью спутникового телескопа электронов и протонов СТЭП-Ф, размещенного на борту российского космического аппарата «Коронас-Фотон». 28 февраля 2013 г. NASA подтвердило появление неустойчивого радиационного пояса Земли с помощью своих космических аппаратов.

Кроме этого, в течение 2012 г. было реализовано 1144 плановых и 364 экстренных заказов на съемку земной поверхности космическим аппаратом «Сич-2», получено более 1500 снимков по территории Земного шара общей площадью около 10 млн кв. км, из них по территории Украины около 300 снимков площадью около 2,3 млн кв. км. На их основе специалистами Государственного космического агентства выполнены значительные объемы работ по мониторингу

чрезвычайных ситуаций, вырубок лесных массивов, отслеживания сходства озимых культур по разным областям Украины, экомониторинга и т. д.

Продолжены работы по утилизации твердого ракетного топлива МБР РС-22. Обеспечено безопасное хранение 102 снаряженных корпусов двигателей, содержащих 4 тыс. т твердого ракетного топлива. В настоящее время завершено изъятие топлива из всех двигателей третьих ступеней. Начато изъятие топлива из всех двигателей вторых ступеней, имеющих критические отклонения состояния топлива от требований конструкторской документации. Всего изъято топливо из 61 снаряженного корпуса двигателя (весом 825 т). Проведена комплексная государственная экспертиза объекта утилизации пустых корпусов, которая проводится при помощи США, выполнены строительные работы, продолжается монтаж технологического оборудования, начаты пусконаладочные работы. Продолжались работы по получению международной технической помощи для утилизации противопехотных мин ПФМ-1 (1С) на созданных в предыдущие годы промышленных мощностях на Павлоградском химическом заводе.

Государственное космическое агентство назвало основные задачи на 2013 г.:

- выполнение Плана мероприятий по развитию космической деятельности и производства космической техники на 2013 г.;
- утверждение Верховной Радой Украины Общегосударственной целевой научно-технической космической программы на 2013–2017 гг.;
- изготовление и запуск в декабре 2013 г. телекоммуникационного спутника связи «Лыбидь»;
- продолжение реализации международного проекта создания космического ракетного комплекса «Циклон-4» на пусковом центре Алкантара;
- продолжение работ по программам «Наземный старт», «Антарес», «Морской старт», «Вега»;
- обеспечение выполнения обязательств Украины по реализации международного космического эксперимента «Радиоастрон»;

– выполнение мероприятий по подготовке производства и создания специальных технологий для изготовления МФРК по теме «Сапсан»;

– завершение строительства промышленных объектов и начало серийной утилизации твердого ракетного топлива МБР РС-22;

– продолжение реализации мероприятий по реформированию предприятий;

– дальнейшее развитие сотрудничества со странами ЕС, СНГ, Америки, Ближнего Востока и Африки, Азиатско-Тихоокеанского региона, их космическими агентствами и соответствующими структурами;

– участие в Авиационно-космическом салоне «Ле Бурже-2013» и Авиационно-космическом салоне «МАКС-2013».

В настоящее время перед украинским правительством стоит задача способствовать укреплению и развитию достигнутых позиций космической отрасли, обеспечив преемственность знаний между поколениями научных кадров и конструкторов. Это связано с национальным престижем страны, и с необходимым развитием научного потенциала. Уникальный опыт и знания украинских специалистов, реализация национальных и международных программ укрепила позиции Украины в области космических исследований, а также космических полетов, приумножили успехи на международном рынке космических услуг. Глава украинского правительства Н. Азаров охарактеризовал космическую отрасль нашей страны следующими словами: «Мы сами изготавливаем ракеты, спутники. Мы сохранили эту чрезвычайно важную отрасль. Более того, мы ее не только сохранили – мы ее развиваем. Сейчас некоторые страны, которые являются достаточно развитыми, пытаются создать такие ракеты, которые мы имели еще 60 лет назад. Целая эпоха прошла, а они только сейчас пытаются создать то, что у нас было еще 60 лет назад». Он добавил, что Украина имеет чрезвычайно большой потенциал в космической отрасли.

В феврале 2013 г. Кабинет Министров Украины одобрил проект закона Украины «Об утверждении Общегосударственной

целевой научно-технической космической программы на 2013–2017 гг.». Верховная Рада Украины приняла за основу этот законопроект. Как известно, законопроект разработан в соответствии с требованиями Закона Украины «О космической деятельности», согласно которому «космическая деятельность в Украине осуществляется на основе Общегосударственной (Национальной) космической программы Украины, которая разрабатывается на пять лет и утверждается Верховной Радой». Предложенный правительством проект закона является пятой космической программой независимой Украины и четвертой, имеющей статус закона Украины.

Правительственным законопроектом предусматривается повышение эффективности использования космического потенциала для решения актуальных задач социально-экономического, экологического, культурного, информационного и научно-образовательного развития общества, обеспечения национальной безопасности, обороны и защиты геополитических интересов государства. Достижение этой цели предусматривает создание путей усовершенствования механизма оказания государственной поддержки и обеспечения инвестиционной привлекательности космической деятельности в результате: удовлетворения общественных потребностей в сфере дистанционного зондирования Земли, а также спутниковых навигационных и телекоммуникационных услуг; расширения присутствия отечественных предприятий на мировом рынке космических услуг, обеспечения доступа в космос; проведения научных космических исследований, прикладных научных исследований по вопросам создания перспективных образцов ракетно-космической техники и передовых технологий, реализации престижных национальных проектов, а также выполнения научно-образовательных программ; ускорения темпов развития ракетно-космической техники и повышения ее конкурентоспособности; углубления международного сотрудничества. В программе определены пути и средства решения проблемы, приведен перечень задач и мероприятий по определению сроков выполнения, объемов и источников финансирования, а также зафиксированы основные ожидаемые результаты реализации.

Выполнение программы, в частности, обеспечит: формирование космической системы наблюдения Земли и геофизического мониторинга «Сич» с космическим сегментом (группировка из двух отечественных космических аппаратов), наземным комплексом управления и наземным информационным комплексом и ее эффективную эксплуатацию; эксплуатацию, а также содействие коммерческому использованию Системы координатно-временного и навигационного обеспечения, создание региональных навигационно-информационных систем, предоставление высокоточной навигационной информации пользователям в Украине и за ее пределами; гарантированное оперативное предоставление государственным органам, осуществляющим полномочия в сфере обороны и национальной безопасности (по их заказу), услуг космической связи и ретрансляции данных, координатно-временного и навигационного обеспечения, распространение информации, поступающей от спутников дистанционного зондирования Земли, и разработка современных технологий ее специального использования, создание многофункциональных технических средств специального использования, модернизацию и поддержку эксплуатации системы контроля и анализа космического пространства; проведение научных космических исследований по астрофизике, космической биологии и материаловедению в рамках национальных и международных проектов, проведение по инициативе украинских ученых космического эксперимента по исследованию ионосферы «Ионосат-Микро», создание научных приборов для участия в международных научных экспериментах и модернизацию радиотелескопа РТ 70, выполнение научно-образовательных программ и создание университетского (молодежного) наноспутника, выполнение перспективных научных программ; гармонизацию национальных стандартов в области создания ракетно-космической техники с международными и европейскими и введение признанных систем сертификации на международном уровне, метрологического обеспечения и управления качеством.

В рамках выполнения программы также предусмотрено запуск трех космических аппаратов: дистанционного

зондирования Земли «Сич-2-1», научно-технологического «Микросат» и университетского «УМС-1». Кроме того, предусмотрено создание космического ракетного комплекса «Циклон-4» на пусковом центре Алкантара (Бразилия).

Ориентировочный объем финансирования программы составляет 2,58 млрд грн, в том числе из государственного бюджета – 1,12 млрд грн.

В течение 2013 г. в Украине планируется создать собственную национальную спутниковую систему связи «Лыбидь». Первый украинский геостационарный телекоммуникационный спутник «Лыбидь» выведет на орбиту ракета-носитель «Зенит-3SLBФ», спроектированная Государственным предприятием «КБ “Южное” им. М. К. Янгеля» и изготовленная на Государственном предприятии «ПО Южный машиностроительный завод им. А. М. Макарова» (г. Днепропетровск). «Лыбидь» обеспечит прямую телевизионную трансляцию и высокоскоростной интернет-доступ в странах Восточной Европы, части Азии и на Ближнем Востоке. Украинский спутник будет размещен на орбитальной позиции 48° восточной долготы рядом с одним из крупнейших в мире операторов спутниковой связи – французским Eutelsat.

Большое внимание на уровне научных сообществ Украины с целью развития отечественной космической отрасли обращено на перспективность совместной научно-технической деятельности институтов НАН Украины и КБ «Южное». 10 октября 2012 г. в г. Киеве, на расширенном заседании Президиума Национальной академии наук Украины подписано Генеральное соглашение о научно-техническом сотрудничестве между НАН Украины и ГП КБ «Южное» в сфере создания ракетно-космической техники. Соглашение подписали президент НАН Украины, академик Б. Патон и генеральный конструктор – генеральный директор КБ «Южное» А. Дегтярев. Подписано также Перспективный план совместной научно-технической деятельности. Эти документы введены в действие специальным Постановлением президиума НАН Украины от 10 октября 2012 г. «О развитии сотрудничества Национальной академии наук Украины и Государственного предприятия КБ “Южное” им. М. К. Янгеля»

В то же время украинские ученые по космической отрасли отмечают глобальность решения космических заданий, которые требуют объединения усилий разных стран. В настоящее время ракетно-космическая деятельность приобретает наднациональный характер и способствует приобщению на рынок космических услуг новых стран. Как отметил директор Государственного предприятия «КБ “Южное” им. М. К. Янгеля» А. Дегтярев, космические технологии как неотъемлемая часть технического прогресса надежно вошла в нашу жизнь и качественно ее изменила. Украина совместно с ведущими космическими странами реализует ряд масштабных проектов в космической отрасли. Международная деятельность Государственного космического агентства Украины направлена на дальнейшее развитие сотрудничества в космической сфере со странами СНГ, Европейского Союза, Северной и Южной Америки, Азиатско-Тихоокеанского региона, Ближнего Востока и Африки, а также на обеспечение выполнения международных обязательств Украины в сфере использования и исследования космического пространства в мирных целях по международным договорам.

Сотрудничество Украины с иностранными государствами в сфере исследования и использования космического пространства в мирных целях базируется на основополагающих международных договорах в этой сфере, международных обязательствах Украины в сфере космической деятельности и действующем законодательстве Украины, регулирующего космическую деятельность. Политика Украины в сфере международного сотрудничества с другими странами определяется следующими основными принципами:

- соблюдением международных обязательств Украины в космической сфере;
- соответствием приоритетам и целям внешней политики Украины;
- укреплением позиций украинских предприятий на мировом рынке космической техники и услуг;
- сосредоточением усилий на приоритетных направлениях космической деятельности.

Основные усилия в сфере международного сотрудничества сосредоточены на создании благоприятных международно-правовых условий для участия предприятий космической отрасли Украины в международных космических проектах, активизации внешнеэкономической деятельности предприятий, их стабильной активному присутствию на рынке космических услуг.

В сотрудничестве с ведущими космическими странами Украина позиционирует себя как равноправный партнер. Это подтверждается активным участием Украины в международных проектах. В частности, сегодня Украина совместно с Бразильской Республикой реализуют один из крупнейших инвестиционных проектов в космической отрасли – это проект «Алкантара». Этот проект предусматривает строительство космодрома «Алкантара» и всей инфраструктуры в северной части Бразилии около побережья Атлантического океана для того, чтобы запускать с него космические аппараты. В рамках договоренностей Бразилия обеспечивает создание инфраструктуры пускового комплекса. Украина как один из лидеров аэрокосмической отрасли разрабатывает для космодрома новую ракету-носителя и спутник нового поколения. На заводе «Днепротяжмаш», в Днепропетровске специально для этого проекта создан испытательный комплекс «сухой космодром», который предназначен для отработки агрегатов и систем стартового и технического комплексов. В настоящее время все необходимое для проекта, пусковой комплекс, ракетоноситель и спутники могут производиться в Украине.

По словам Премьер-министра Н. Азарова, это уникальный проект, который сегодня является приоритетом для Украинского государства. Он также получил статус приоритетного в Программе активизации развития экономики. На сегодня также известно, что первый запуск украинского ракетоносителя «Циклон-4» с бразильского космодрома «Алкантара» предварительно состоится в ноябре – декабре 2014 г. Об этом 10 апреля на брифинге в Кабинете Министров сказал председатель Государственного космического агентства Украины Ю. Алексеев. «Завершение всех работ должно закончиться пуском ракеты. Пока это планируется на ноябрь – декабрь 2014 г.», – заявил он.

Примечательным в реализации межгосударственных договоренностей между Украиной и Бразилией есть участие образовательных учреждений высшей научной школы украинского государства. В частности, участие Днепропетровского национального университета им. О. Гончара в реализации украинско-бразильского космического проекта отметил ректор, академик Международной академии астронавтики Н. Поляков. «Первая группа бразильских инженеров, направленных на обучение до ДНУ в рамках международного проекта, уже успешно завершила магистерскую программу, защитила дипломные проекты и прошла стажировку на Государственном предприятии «КБ “Южное” им. М. К. Янгеля». Для них была разработана и утверждена специальная магистерская программа, по завершению которой они смогут работать в ракетно-космической отрасли своей страны.

Предприятия космической отрасли Украины участвуют в проектах Европейского космического агентства. В частности, специалистами отмечаются такие проекты в космической отрасли: *SIDER* – повышение уровня радиационной защиты композитных космических материалов; *AFFECTS* – разработка методов изучения «космической погоды»; *POP DAT* – разработка базы данных с каталогом ионосферных волн.

Удачным для повышения мирового авторитета ракетно-космических предприятий Украины отмечено участие в рамках проекта Европейского космического агентства по созданию новой ракеты-носителя легкого класса *Vega*. Ракета-носитель *Vega* разработана специалистами Европейского космического агентства и предназначена для доставки на орбиту небольших по массе космических аппаратов. Ракета способна выводить на полярную орбиту высотой 700 км полезную нагрузку, которая может составлять до 1,5 т.

Первый пуск новой европейской ракеты-носителя *Vega* состоялся 13 февраля 2012 г. с космодрома «Куру» во Французской Гвиане. В этом году 7 мая состоялся успешный пуск европейской ракеты-носителя легкого класса *Vega* с тремя космическими аппаратами на борту: европейским *Proba-V*, вьетнамским *VNREDSat-1* и эстонским *ESTCube-1*.

Этот старт стал вторым в истории эксплуатации этой ракеты. Успешному выведению космических аппаратов на околоземную орбиту ракетой-носителем Vega способствовала четкая работа маршевого двигателя четвертой ступени ракеты-носителя (РД-868П). Маршевый двигатель РД-868П разработан в Украине Государственным предприятием «КБ “Южное” им. М. К. Янгеля», а произведен Государственным предприятием «ПО “Южный машиностроительный завод им. А. М. Макарова”» (г. Днепропетровск). Замечаний к работе двигателя четвертой ступени ракеты-носителя производства ГП «ЮМЗ им. А. М. Макарова» нет.

Успешный пуск ракеты-носителя Vega подтвердил высокий профессионализм украинских ракетостроителей, а также продемонстрировал высокий уровень научно-технических разработок и конкурентоспособность образцов ракетно-космической техники предприятий космической отрасли Украины на международном космическом рынке.

Европейская сторона отмечает надежность двигателей, разработанных для ракеты-носителя Vega украинскими предприятиями. Европейские специалисты утверждают, что двигатель при запуске должен заработать последним, и от него зависит успех всего запуска. «Во время первого запуска мы очень точно вышли на орбиту. Благодаря украинскому двигателю. Он очень компактный и надежный. Именно поэтому мы его выбрали среди других производителей», – отмечает председатель программ менеджмента М. Биаджиони.

В настоящее время мировая экономика требует все больше спутников, размер которых уменьшается, поэтому для их вывода на орбиту необходимы меньшие аппараты. С созданием Vega – самой легкой в своем арсенале – Европа имеет ракетоносители всех классов и не зависит от России и США. «До сих пор у нас не было такой ракеты малого класса. Поэтому мы возлагаем большие надежды на нее. С ее помощью мы выводим и научные спутники, и коммерческие. Роль Украины очень важна для запуска Vega», – заявляет генеральный директор Европейского космического агентства Ж.-Ж. Дорден.

Следующий проект европейской стороны с участием Украины – «ИОНОСАТ». Он предусматривает создание космиче-

ской системы глобального мониторинга динамических процессов в ионосфере Земли, как составной части европейской программы GMES, программы космической погоды SW и мировой системы GEOSS. Главный исполнитель проекта – Институт космических исследований НАНУ-ГКАУ.

С 18 по 20 марта 2013 г. в ГКА Украины проходила первая встреча экспертов по подготовке к реализации проекта TWINNING «Создание долговременных предпосылок эффективного участия Украины в реализации европейских космических программ в сфере спутниковой навигации (Galileo) и дистанционного зондирования Земли (GMES)». Главной целью проекта является содействие в привлечении Украины к космическим программам Европейского Союза для решения задач научно-технического, социально-экономического, экологического, культурного и образовательного развития общества. Одной из главных задач проекта TWINNING является гармонизация нормативно-правовой базы Украины и ЕС, что должно привести к более эффективному украинско-европейскому сотрудничеству в космической сфере. Кроме того, в проекте предусмотрены мероприятия по обучению и улучшению уровня подготовки персонала, а также анализ и предоставление рекомендаций по развитию внутреннего рынка космических услуг, совершенствованию системы управления проектами в космической отрасли и применению схем государственно-частного партнерства при реализации космических проектов.

Свидетельствует об авторитете украинской космической отрасли участие Украины в совместном проекте по созданию новой ракеты-носителя Antares, который реализуется в США с участием украинских предприятий. 21 апреля 2013 г. с космодрома на о. Уоллопс (Вирджиния, США) осуществился первый демонстрационный пуск ракеты-носителя среднего класса Antares. Старт Antares был произведен в рамках многолетнего договора между NASA и Орбитальной научной корпорацией по коммерческой доставке грузов на МКС. Соглашение предполагает осуществление восьми запусков космических аппаратов, из которых первые два будут

тестовыми. Основная конструкция первой ступени РН Antares разработана ГKB «Южное» (КБП) в кооперации с ВО «Южмаш» (ЮМЗ, г. Днепропетровск), ЗАТ «Хартрон-Аркос» (г. Харьков), ПАТ «Київприлад» (г. Киев), ПАТ «Хартрон-ЮКОМ» (г. Запорожье), ПАТ «ЧЕЗАРА», ПАТ «РАПИД» (г. Чернигов).

Специалисты в сфере космонавтики называют кооперацию участников программы Antares уникальной для Украины. В рамках этой программы украинская сторона впервые выполняет весь комплекс работ с проектирования, отработки, а также изготовление материальной части основной конструкции первой ступени РН Antares, заказанного Национальным агентством США (NASA).

Украина вместе с другими ведущими странами участвует в проекте «Морской старт», который осуществляется Международной компанией Sea Launch. Международный консорциум Sea Launch был создан в 1995 г. После реорганизации в 2010 г. основная часть акций компании принадлежит компании Energia Overseas Limited, которая имеет отношение к российской РКК «Энергия». В составе плавучего ракетно-космического комплекса используется ракета-носитель «Зенит». Всего по программе «Морской старт» с 1999 г. с плавучей платформы в Тихом океане осуществлено 34 пуска ракет-носителей «Зенит-3SL» с космическими аппаратами телекоммуникационного назначения. Ракета космического назначения «Зенит-3SL» спроектирована Государственным предприятием «КБ «Южное» им. М. К. Янгеля». Первая и вторая ступени разработаны КБ «Южное» и изготовлены Государственным предприятием «Южный машиностроительный завод им. А. М. Макарова» в кооперации с российскими и украинскими предприятиями. Третья ступень (разгонный блок ДМ-SL) разработана и изготовлена Ракетно-космической корпорацией «Энергия» (Россия).

В сфере освоения космоса приоритетными направлениями российско-украинского сотрудничества являются создание единого навигационно-временного пространства России и Украины на базе системы ГЛОНАСС, проведение совмест-

ных фундаментальных и прикладных научных космических исследований, в том числе на российском сегменте МКС, разработка и модернизация средств выведения, оказание пусковых услуг, развитие средств управления космическими аппаратами.

На сегодняшний день наша страна вместе с Россией и Казахстаном реализует ряд проектов по запуску космических аппаратов. В частности, конверсионный российско-украинский проект «Днепр» предусматривает переоборудование межконтинентальных баллистических ракет SS-18 («Сатана»), разработанных и изготовленных в Украине, в космический носитель «Днепр». Для реализации проекта создана Международная космическая компания «Космотрас». С апреля 1999 по октябрь 2012 г. с космодрома «Байконур» и пусковой площадки «Ясный» (РФ) осуществлено 17 пусков ракет-носителей «Днепр» и запущен в космос 64 космических аппарата на заказ 15 стран мира. Особенности программы «Днепр» являются ¹:

- использование отработанной ракеты и элементов наземной инфраструктуры, имеющих большую летную историю;
- произведено более 160 пусков базовой МБР РС-20;
- использование шахтных подземных пусковых установок и минометного способа старта, что дает возможность не подвергать ракету и космическую головную часть метеовоздействию и длительное время находиться в готовности к пуску;
- возможность предоставления резервной ракеты на период подготовки к пуску основной ракеты;
- использование двух пусковых баз: космодрома «Байконур» (Республика Казахстан) и пусковой базы «Ясный» (Россия);
- использование полей падения отделяющихся частей ракеты в России, Республике Казахстан, Республике Туркменистан и других странах;

---

¹ Программа «Днепр» // Днепр. Космотрас. – Режим доступа: http://www.kosmotras.ru/program_dnepr.

– взаимодействие с Федеральным космическим агентством России и Ракетными войсками стратегического назначения, Космическими войсками Министерства обороны России, Национальным космическим агентством Украины.

В настоящее время Украина и Казахстан договорились о равноправном партнерстве в проекте «Днепр» по использованию переоборудованных межконтинентальных баллистических ракет РС-20. Также известно о решении вопроса использования Казахстаном, вместо российской ракеты «Ангара», украинской ракеты «Зенит» в рамках реализации проекта «Байтарек».

Также украинские предприятия участвовали в изготовлении по заказу Российской Федерации приборов и комплектующих для обеспечения пусков ракет-носителей «Союз» и «Протон». 23 октября 2012 г. с пусковой площадки № 31 космодрома «Байконур» произведен пуск пилотируемой ракеты-носителя «Союз-ФГ» (изделие 11А511У-ФГ). Успешному выводу на околоземную орбиту РН «Союз» способствовала четкая работа системы управления, разработчиком и производителем которой является одно из ведущих предприятий космической отрасли Украины – ГНПП «Объединение “Коммунар”» (г. Харьков). Замечаний к функционированию приборов системы управления ракеты-носителя производства ГНПП «Объединение “Коммунар”» не зафиксировано.

В рамках российско-украинского проекта «Радиоастрон» с использованием радиотелескопа РТ-70 обеспечено 167 сеансов приема информации общей длительностью 180 часов. Полученные данные передаются для обработки в Российскую академию наук и Национальную академию наук Украины. Для реализации этого проекта создан глобальный наземно-космический интерферометр, в состав которого входят: российская орбитальная обсерватория «Спектр-Р» и международная сеть наземных радиотелескопов. Основная задача проекта – проведение радиоастрономических исследований объектов Вселенной с беспрецедентно высокой разрешающей способностью. Модернизированный украинский радиотелескоп РТ-70,

расположенный в Крыму, является основным инструментом наземной сети.

Украина заинтересована в дальнейшем развитии сотрудничества с Российской Федерацией в космической отрасли, в частности по программе «Днепр», в участии в создании ракеты-носителя сверхтяжелого класса на базе ракеты-носителя «Зенит» и строительстве космодрома «Восточный». Об этом свидетельствуют результаты переговоров во время майской встречи текущего года украинской и российской делегаций под председательством вице-премьер-министра Украины Ю. Бойко и заместителя председателя правительства РФ Д. Рогозина, которая прошла в Москве. «Начать проекты нужно развивать. Это в первую очередь касается программы “Днепр” – совместного запуска ракет. Второе – это возможное участие Украины в строительстве тяжелой ракеты, а также в строительстве космодрома на Дальнем Востоке», – отметил Ю. Бойко. Он также подчеркнул, что проект создания ракеты-носителя сверхтяжелого класса на базе ракеты-носителя «Зенит» является масштабным и будет способствовать значительному развитию отрасли. «Это программа масштабная, она будет касаться нескольких тысяч людей в Украине и нескольких предприятий. Это даст соответствующий толчок развитию всей космической отрасли», – прокомментировал Ю. Бойко.

Что касается участия украинских предприятий в строительстве космодрома «Восток», украинская сторона во время встречи обратила внимание на то, что Украина уже имеет такой опыт, ведь принимает участие в строительстве космодрома в Бразилии. «На российском Дальнем Востоке такая же ситуация, как в Бразилии, когда мы начинали строительство космодрома с нуля. Украина имеет соответствующий опыт, мы рассказали российским коллегам, какой путь прошли. Наш опыт является залогом того, что мы будем полезны», – отметил вице-премьер-министр Украины.

Украинские предприятия космической отрасли активно участвуют в Международном проекте «Наземный старт». Реализация проекта осуществляется компанией «Международные

космические услуги». «Наземный старт» – это совместный проект России, Украины и США. Проект «Наземный старт» предусматривает использование стартового комплекса на «Байконуре» для пусков модернизированных ракет-носителей «Зенит» (двухступенчатой «Зенит-2SLБ» и трехступенчатой «Зенит-3SLБ») с различными космическими полезными нагрузками в широком диапазоне орбит и наклонений. В составе наземного ракетно-космического комплекса используется ракета-носитель «Зенит» украинской разработки и изготовления. С апреля 2008 по октябрь 2012 г. по Программе «Наземный старт» осуществлено восемь успешных пусков ракет-носителей «Зенит-3SLБ» с космодрома «Байконур».

С 2006 г. длится реализация совместного украинско-индийского проекта «Жасмин», который предусматривает разработку ракетного двигателя для индийской ракеты-носителя космического назначения. В настоящее время осуществляется промышленная фаза совместного украинско-индийского проекта и ведутся переговоры между двумя сторонами о дальнейшем взаимодействии.

Украинские ученые и специалисты космической отрасли активно проявляют желание участвовать в международном сотрудничестве по разработке аппаратуры для научных и исследовательских целей. 12 февраля 2013 г. грузовым кораблем «Прогресс М-18М» впервые на борт МКС доставлена украинская научная аппаратура на Международную космическую станцию (МКС). Доставлен плазменно-волновой комплекс (ПВК) для выполнения научного космического эксперимента «Обстановка-1» по исследованию в приповерхностной зоне МКС плазменно-волновых процессов взаимодействия сверхбольших космических аппаратов с ионосферой.

Международный научный эксперимент «Обстановка-1» осуществляют научные учреждения России, Украины, Швеции, Болгарии, Польши, Швеции, Венгрии и Англии. После размещения (ориентировочно, 25 апреля 2013 г.) блоков ПВК на внешней стороне Служебного модуля Российского сегмента МКС предполагается регулярное измерение важных параметров «космической погоды». Украинской стороной созда-

ны оригинальные датчики высокой чувствительности (комбинированный волновой зонд и феррозондовый магнитометр), которые предназначены для измерения магнитных и электрических характеристик ионосферы и магнитосферы. Эти технические средства созданы учеными Львовского центра Института космических исследований НАН Украины и Государственным космическим агентством Украины при выполнении Общегосударственной целевой научно-технической космической программы Украины на 2008–2012 годы.

В Днепропетровске работает украинское региональное отделение Международной академии астронавтики. Основные темы работы отделения войдут в программу саммита глав космических агентств, который состоится в 2014 г. в Вашингтоне.

Продолжением активного участия Украины в лидирующих международных космических проектах стала первая многонациональная встреча экспертов по обсуждению проекта Международного кодекса поведения в космосе. По инициативе Европейской службы внешней деятельности и в соответствии с Планом первоочередных мероприятий относительно интеграции Украины и Европейского Союза на 2013 г., утвержденным распоряжением Кабинета Министров Украины от 13 февраля 2013 г. № 73-р, 16–17 мая 2013 г. в Киеве состоялось мероприятие «Открытые консультации по вопросам Международного кодекса поведения в космосе». Принимающей стороной мероприятия было Государственное космическое агентство Украины. Целью мероприятия было обсуждение текста Международного кодекса поведения в космосе. Встреча была призвана обсудить ключевые концепции Международного кодекса поведения в космосе путем открытого диалога с представителями широкого круга заинтересованных стран на основе выступлений, обеспеченных экспертами.

На сессиях мероприятия были обсуждены следующие вопросы относительно Международного кодекса поведения в космосе: предупреждение образования космического мусора; предотвращение столкновений и аварий в космосе; учет правомерных оборонительных интересов государств; механизмы сотрудничества; цель, сфера применения и общие

принципы; взаимосвязь с другими документами и инициативами; путь вперед.

Организаторами «Открытых консультаций по вопросам Международного кодекса поведения в космосе» выступили Европейская служба внешней деятельности, Институт ООН по вопросам исследований разоружения, а также Государственное космическое агентство Украины и Министерство иностранных дел Украины.

Формирование Международного кодекса поведения в космосе было начато по инициативе Европейского Союза, официально представленной на заседании Совета министров ЕС по общим вопросам и внешним отношениям, которое состоялось 8 декабря 2008 г. Задачей Кодекса является укрепление безопасности, защиты и предсказуемости космической деятельности для всех ее участников. Кодекс призван оказывать содействие обеспечению таких общих принципов, как свобода доступа к космосу в мирных целях для всех государств; обеспечение безопасности и целостности космических объектов на орбите; надлежащее внимание к защите интересов государств.

Таким образом, участие Украины в лидирующих международных проектах говорит о высоком авторитете на мировом уровне отечественной ракетно-космической отрасли. Международные проекты позволяют украинским специалистам, ученым общаться, обмениваться знаниями с представителями научной и технической элиты мирового уровня в этой области. В то же время участие Украины в международных проектах – как страны, которая имеет полный цикл производства космической продукции, – свидетельствует о том, что весь отечественный научно-промышленный комплекс космической отрасли развивается преимущественно за счет международных заказов (*Материал подготовлен за информацией следующих источников: Верховная Рада Украины (<http://portal.rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/75592.html>); Правительственный портал (http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=246246834); Государственное космическое агентство Украины <http://www.nkau.gov.ua/nsau/newsnsau.nsf/NewsallR/D223D068DD62C14DC2257A8B00>*

343ED2?OpenDocument&Lang=R); Днепропетровская областная государственная администрация ([www.adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/E56758AF9A38BA14C2257B50002F88BF?OpenDocument](http://www.adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/E56758AF9A38BA14C2257B50002F88BF?OpenDocument)); Независимое Бюро Новостей (<http://nbnews.com.ua/news/84121>); Вголос (vgholos.com.ua/zhyttya/news/13950.html); Освітній портал (<http://www.osvita.org.ua/news/70352.html>); ТРК 11 канал (<http://www.11channel.dp.ua/news/dp/2013/04/17/21881.html>); НОВИЙ МОСТ (http://most-dnepr.info/news/society/v_ukraine_sozdadut_telekommunikacionnyj_sputnik_obespechivajushhij_teletranslaciiju_i_internet_dostup_v_stranah_vostochnoj_evropy.htm); MEDIACENTR.INFO (http://www.mediacentr.info/incidents/osuschestvlen-pervyj-zapusk-chastnoj-rakety-nositeljan-antares__88075); STATUS QUO (http://www.sq.com.ua/rus/news/ekonomika/10.04.2013/hartron_sokratil_proizvodstvo_po_kosmicheskoi_tematike/институт).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки протягом другої сесії Верховної Ради України сьомого скликання провів сім засідань, на яких було розглянуто більше 70 питань.

З опрацьованих у Комітеті законодавчих документів Верховна Рада ухвалила в цілому Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення стабільної роботи стратегічних підприємств енергетичної галузі» (№ 238-VII від 15.05.2013 р.), яким продовжено визначений Законом «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу» термін дії процедури погашення заборгованості підприємств паливно-енергетичного комплексу до 1 січня 2014 р.

Законом визначено 1 січня 2011 р. розрахунковою датою, на яку кожним з учасників розрахунків фіксується сума кредиторської та дебіторської заборгованостей для її погашення. Крім того, документом внесено зміни до низки чинних

законів, які надають можливість призупинити порушення справ про банкрутство стосовно підприємств паливно-енергетичного комплексу на період дії процедури погашення заборгованості.

Комітетом також було організовано та проведено низку заходів, серед яких: комітетські слухання, конференції, семінари, «круглі столи» тощо (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 14.08).

***

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи протягом другої сесії Верховної Ради України сьомого скликання провів 13 засідань, на яких розглянуто більше 200 питань.

Упродовж сесії Комітетом було внесено на розгляд парламенту висновки щодо 30 проектів законодавчих актів, з підготовки яких Комітет визначено головним, та 63 висновки на інші законодавчі документи, розглянуто більше 1100 листів і звернень народних депутатів, підприємств, установ, організацій та окремих громадян.

З опрацьованих у Комітеті законопроектів Верховна Рада ухвалила в цілому два закони, які підписані Президентом України.

Зокрема, Законом «Про внесення змін до Закону України «Про заборону ввезення і реалізації на території України етилованого бензину та свинцевих добавок до бензину» щодо авіаційного палива» (№ 230-VII від 14.05.2013 р.) дозволяється ввезення на територію України та реалізацію авіаційного етилованого бензину AVGAS 100LL за річною квотою в обсязі 1000 т до введення сертифікованого в Україні альтернативного виду палива.

Низку документів розглянуто в рамках процедури підготовки до першого читання.

Протягом лютого - липня 2013 р. Комітетом організовано та проведено парламентські слухання на тему: «Про стан, заходи та перспективи подолання наслідків Чорнобильської ката-

строфи» (17 квітня), слухання у Комітеті на тему: «Екологічні проблеми видобування сланцевого газу в Україні» (23 травня). Комітетом проведено також низку виїзних засідань (**Офіційний портал Верховної Ради України** (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 13.08).

***

Заступник голови Комітету ВР з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності В. Олійник вважає, що новий законопроект «Про прокуратуру» відповідає європейським стандартам, що наблизить Україну до вступу у Європейський Союз. Про це він сказав у коментарі УНН.

«Якщо брати стратегії розвитку нашої держави, а це європейський вектор, то потрібно приводити всі державні органи у відповідність до європейських стандартів. Якщо ми хочемо бути європейською країною, у нас повинен бути європейський парламент, європейський кабінет міністрів, європейський президент, який не призначає суддів, і нинішній Президент добровільно відмовляється від цієї функції, у нас і прокуратура повинна бути європейська. Ми ж не можемо бути хворими – нас не приймуть туди», – вважає нардеп.

Він зауважив, що із нинішньою системою прокуратури України не бачити підписання асоціації. «На мій погляд, новий законопроект “Про прокуратуру” абсолютно відповідає європейським стандартам», – наголосив парламентарій.

Екс-суддя розповів, що у перехідних положеннях Конституції України 1996 р. передбачена ліквідація загального нагляду через прийнятий Закон «Про прокуратуру».

За словами нардепа, новий законопроект повністю скасовує загальний нагляд прокуратури. Крім того, політик розповів, що за новим законопроектом «Про прокуратуру» передбачається ліквідація спецпрокуратур. «Далі за цим законом ліквідовуються всі спеціальні прокуратури – транспортна, екологічна та ін. Друге, не буде міських прокуратур. Якщо в місті є районні, то міської не буде. Вони будуть одразу виходити на обласні. Якщо дозволяє територія, кількість населення, то можуть створюватись міжрайонні прокуратури, тобто прокуратури на два–три райони», – сказав він.

За словами нардепа, прокурори не повинні відповідати за все, що відбувається у державі. Політик наголосив, що в Європі є чітка розмежованість прокуратури та інших державних структур: «У Європі прокурор не відповідає за все» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 14.08).

***

Наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини створено Експертну раду з питань співпраці з інститутами громадянського суспільства. Рада діятиме на громадських засадах, а її метою буде надання консультативної підтримки та вироблення пропозицій та рекомендацій щодо забезпечення співпраці Уповноваженого з інститутами громадянського суспільства.

Серед основних напрямів діяльності членів Експертної ради, зокрема, передбачається сприяння поглибленню співпраці між Уповноваженим з прав людини та інститутами громадянського суспільства та засобами масової інформації, участь у здійсненні аналізу відповідності національного законодавства міжнародним стандартам у сфері дотримання прав та свобод громадян, участь у підготовці пропозицій та висновків стосовно законів, законопроектів та інших нормативно-правових актів, які стосуються дотримання прав та свобод громадян.

Особливу увагу у діяльності новоствореної Експертної ради буде приділено моніторингу стану дотримання прав на свободу слова, мирних зібрань, об'єднання у політичні партії та громадські організації, участі в управлінні державними справами, виборчих прав, а також формуванню правової культури та інформованості громадян у цих сферах (*Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини* (<http://www.ombudsman.gov.ua>). – 2013. – 14.08).

***

Працівники Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

спільно з громадським монітором Л. Полулях здійснили моніторингові візити без попередження до Вінницького міського та районного судів Вінницької області.

Моніторинг був спрямований на вивчення стану дотримання міжнародних та національних стандартів у сфері забезпечення прав і свобод людини під час перебування підсудних у приміщенні суду та у камерах для тримання підсудних. Монітори провели бесіди з керівниками апаратів судів, без перешкод ознайомилися з умовами перебування підсудних у камерах тимчасового тримання та залах судових засідань.

Під час відвідування були виявлені певні недоліки, що можуть зумовити жорстоке чи таке, що принижує гідність людини, поводження з підсудними. За результатами моніторингу до Державної судової адміністрації України будуть спрямовані відповідні рекомендації (*Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (<http://www.ombudsman.gov.ua>)*). – 2013. – 13.08).

***

За підтримки офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у 2012–2013 рр. у рамках спільного проекту Європейської комісії та Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні «Досягнення найбільшої консолідації реформ у системі кримінальної юстиції щодо дітей з метою протидії тортурам та іншим формам неналежного поводження з дітьми в пострадянських країнах» було здійснено дослідження «Катування та жорстоке поводження з дітьми, які знаходяться у конфлікті з законом в Україні».

Дослідження було презентовано 13 червня 2013 р. в офісі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини під час «круглого столу». Воно показало, що неналежне поводження з дітьми має місце в багатьох школах та училищах соціальної реабілітації, приймальниках-розподільниках для дітей, СІЗО та колоніях. Але поскаржитись на тортури та неналежне поводження діти не мають можливості, адже в державі відсутні відповідні механізми, які б робили це можливим.

За рекомендаціями «круглого столу», організованого за сприяння Уповноваженого, наказом МВС України 10.07.2013 № 657 було затверджено зміни, які внесено до наказу МВС України від 21 листопада 2012 р. № 1073 «Про затвердження звіту форми 1-ДПЛ» (Звіт про стан дотримання прав людини в діяльності органів внутрішніх справ) (*Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини* (<http://www.ombudsman.gov.ua>). – 2013. – 13.08).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович обговорив з головою Запорізької обласної державної адміністрації О. Пеклушенком питання соціально-економічної ситуації в регіоні. Про це керівник Запорізької ОДА повідомив після зустрічі з главою держави у Криму.

«Президент дав відповідні доручення, у яких 90 % роботи лягає на плечі нашої запорізької влади, але без тих 10 %, які я сьогодні отримав у вигляді підтримки Президента, вони не зможуть бути реалізовані», – сказав О. Пеклушенко.

За його словами, під час зустрічі йшлося, зокрема, про стан справ у металургії та машинобудуванні.

Голова Запорізької ОДА передав Президенту подяку від колективу ПАТ «АвтоЗАЗ» за підписання закону щодо утилізаційного збору.

Окрему увагу під час зустрічі було приділено розвитку сільського господарства в регіоні. На переконання Президента, Запорізька область має повернути лідерські позиції у виробництві овочів і фруктів. В. Янукович також поцікавився питанням розвитку курортів Приазов'я та заповідника «Хортиця». «Сподіваюсь, що мої земляки, відчуваючи цю підтримку Президента, додадуть у роботі», – сказав О. Пеклушенко. Він також висловив переконання, що «головне завдання глави держави – зростання пенсій та зарплат – буде виконане» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 13.08).

***

Президент України В. Янукович привітав хліборобів Тернопільської області з намолотом першого мільйона тонн зернових. «Висловлюю глибоку подяку за самовіддану й наполегливу працю, за вагомий внесок у спільний український коровай. Хай нива дарує багаті врожаї, надихаючи вас на трудові досягнення задля процвітання регіону та всієї України», – йдеться у вітанні глави держави.

В. Янукович побажав хліборобам міцного здоров'я, благополуччя та успіхів (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).** – 2013. – 13.08).

***

Президент України В. Янукович привітав легкоатлетку Г. Мельниченко зі здобуттям золотої медалі у семиборстві чемпіонату світу 2013 р. з легкої атлетики, який проходить у м. Москва (Російська Федерація).

«У програмах змагань на шляху до перемоги Ви продемонстрували лідерські якості, високу майстерність, професійність та подарували незабутні враження мільйонам уболівальників. Переконалий, що Ваш успіх є важливим досягненням на міжнародній арені», – йдеться у привітанні глави держави.

В. Янукович побажав спортсменці здоров'я, щастя та нових звершень в ім'я України (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).** – 2013. – 14.08).

***

Президент України В. Янукович привітав О. Харлан, А. Комащук, Г. Пундик та О. Вороніну з перемогою в командних змаганнях на шаблях у чемпіонаті світу 2013 р. з фехтування. «Приємно відзначити, що українська жіноча збірна команда за вашою участю у напруженій боротьбі майстерно переграла сильних суперників та здобула золоті медалі світової першості», – йдеться у привітанні.

В. Янукович побажав спортсменкам міцного здоров'я, нових звершень та справжньої підтримки вболівальників.

Чемпіонат світу 2013 р. з фехтування проходив у м. Будапешт (Угорщина) (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 13.08.*)

***

Загальнодержавні заходи 26-28 липня з нагоди 1025-річчя хрещення Київської Русі за участю глав та офіційних осіб зарубіжних держав і високих представників помісних православних церков засвідчили підтримку духовного відродження та важливих соціальних змін у країні. Про це йдеться у зверненні співголів організаційного комітету з підготовки та проведення заходів з нагоди 1025-річчя хрещення Київської Русі Глави Адміністрації Президента С. Львовчкіна та Прем'єр-міністра М. Азарова.

«Президент України у своєму зверненні з нагоди 1025-річчя хрещення Київської Русі зазначив, що український народ і надалі плекатиме глибокі християнські традиції та духовні засади Київської Русі задля розквіту рідної землі», – йдеться у зверненні.

Як наголошується в документі, знаковим є те, що державні установи та органи виконавчої влади та місцевого самоврядування спільно з релігійними та громадськими організаціями в тісній взаємодії долучилися до проведення свята. «Упевнені, що набутий досвід партнерства є гарним підґрунтям для подальшої співпраці», – підкреслили співголови оргкомітету.

Водночас у документі наголошується, що вшанування 1025-річчя хрещення Київської Русі триває, і попереду ще багато різноманітних акцій. «Важливо, щоб ця знаменна подія не оминула жоден населений пункт», – зазначили автори звернення.

На переконання співголів оргкомітету, 1025-річчя хрещення Київської Русі – це історична подія, яка сприяла формуванню нашої держави як країни християнської цивілізації в сім'ї європейських народів.

С. Львовчкін та М. Азаров подякували всім причетним до урочистостей (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 14.08.*)

***

Підписання Угоди про асоціацію між Україною і ЄС не перешкоджає поглибленню відносин з Митним союзом у рамках розширення вже існуючої зони вільної торгівлі СНД. Таке переконання висловив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 14 серпня 2013 р.

Прем'єр-міністр зазначив, що наразі проект Угоди, погоджений стороною ЄС і Україною, оприлюднено на урядовому порталі для аналізу громадськості.

Аналізуючи завдання, які стоять перед країною у межах майбутньої імплементації Угоди про асоціацію, Прем'єр-міністр наголосив на важливості розвитку водночас євразійського вектора нашої зовнішньої політики.

«Сьогодні не можна допустити ослаблення євразійського вектора нашої зовнішньої політики, втрату ринків для наших товарів і послуг у країнах Митного союзу. А певні негативні тенденції тут вже проявляються. Україна несе втрати через скорочення обсягів взаємної торгівлі товарами та послугами, – зазначив М. Азаров. – Хочу підкреслити, що підписання Угоди про асоціацію між Україною і ЄС не перешкоджає поглибленню відносин з Митним союзом у рамках розширення вже існуючої зони вільної торгівлі СНД».

Прем'єр-міністр повідомив, що на його доручення вже найближчим часом буде завершено аналіз наслідків підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС для розвитку коопераційних зв'язків між підприємствами України та країн Митного союзу. Зокрема, щодо реалізації програм співробітництва та угод у ракетно-космічному, машинобудівному, авіапромисловому, оборонно-промисловому та інших комплексах промисловості. Про результати аналізу буде поінформовано Кабінет Міністрів.

Також глава уряду доручив Міністерству економічного розвитку і торгівлі України, разом з Міністерством закордонних справ України, прискорити підготовку конкретних пропозицій щодо приєднання до окремих угод і технічних регламентів Митного союзу.

«Пропоную також розглянути питання про можливість і доцільність участі України в діяльності Євразійського банку розвитку, – наголосив М. Азаров. – Треба використовувати всі можливості для розвитку економіки України» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 14.08).

***

Обов'язкові медичні огляди школярів проводитимуться як у школах, так і в медичних закладах. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 14 серпня 2013 р.

«На особливому контролі поточного року ми тримаємо проведення обов'язкових медичних оглядів школярів, – наголосив М. Азаров. – Приблизно в половині областей медичні огляди школярів, на прохання батьків, які свого часу звикли до такої системи, будуть проводитись на базі шкіл, а в інших – на базі лікувально-профілактичних закладів. Життя покаже, яка система в кожному випадку буде комфортнішою та кращою».

Прем'єр-міністр наголосив, що при цьому «головне, щоб всі медогляди були проведені якісно й медичні рекомендації отримали всі діти та їхні батьки» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 14.08).

***

Допомогти батькам підготувати дітей до школи закликав керівників регіонів Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 14 серпня 2013 р. Зокрема, глава уряду звернув увагу на «важливість проведення шкільних ярмарків».

Як приклад, Прем'єр-міністр навів відповідний досвід організації подібних заходів у Києві. Так, у столиці з 17 серпня до 8 вересня діятимуть шкільні ярмарки, де буде представлено широкий асортимент товарів для учнів. У ярмарках візьмуть участь підприємства легкої промисловості та підприємці з усіх регіонів України.

«Завдяки безкоштовним місцям торгівлі ціни на товари для школярів повинні бути нижчими, ніж у роздрібній торго-

вельній мережі, – зазначив М. Азаров. – Прийнятна ціна та доступність товарів – головне завдання організації ярмарків. Звертаю увагу на те, що для шкільних ярмарків мають бути створені найбільш сприятливі умови».

Глава уряду також попросив керівників місцевих органів влади, соціальних працівників звернути особливу увагу на допомогу багатодітним сім'ям (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 14.08).

***

Прем'єр-міністр М. Азаров вимагає від контролюючих органів зменшити кількість перевірок бізнесу. Про це він заявив у вівторок під час наради, на якій розглядався урядовий законопроект «Про внесення змін до деяких законів щодо вдосконалення державного нагляду (контролю) та визначення сфер господарської діяльності, що підлягають державному нагляду (контролю)».

«Нам необхідно знайти розумний компроміс між необхідністю перевіряти та обмеженням втручання в господарську діяльність. Ми повинні запровадити ризикоорієнтований підхід, тобто визначити, що там, де є високий ризик – там і перевіряти; де ризику немає – там мають бути мінімальні перевірки», – сказав глава уряду.

Він поставив завдання протягом тижня внести до законопроекту озвучені на нараді пропозиції й передати йому на підпис, після чого документ буде направлений до парламенту (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 13.08).

***

Уряд ініціює запровадження Державної премії за видатний внесок у розвиток театрального мистецтва – ім. Б. Ступки, славетного українського актора, творчість якого стала насправді європейським здобутком. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів 14 серпня 2013 р.

«Сьогодні ми схвалимо відповідний законопроект для внесення до Верховної Ради», – додав глава уряду (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 14.08).

***

Уряд ухвалив постанову, якою вніс зміни до «Порядку та умов надання у 2013 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування».

Змінами доповнено перелік документів, які подаються учасниками розрахунків до місцевого фінансового органу, а саме – довідкою підприємства про розмір боргу зі сплати дивідендів (доходу) до державного бюджету. Також затверджено форму зазначеної довідки. Про це повідомив міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г. Темник.

За його словами, прийняття постанови дозволить спрямувати надходження від погашення заборгованості перед державним бюджетом зі сплати дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна частка, на проведення розрахунків з погашення різниці в тарифах відповідно до Державного бюджету на 2013 р. в обсязі 260 млн грн (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 14.08.*)

***

Украина и Китай расширяют двустороннее сотрудничество. Так, стороны планируют реализовать совместный проект развития Севастопольского морского рыбного порта, а также начат совместное строительство на его базе припортовых заводов. Об этом шла речь во время подписания Меморандума о взаимопонимании между Украиной и Китаем.

Во время встречи с Китайско-украинской ассоциацией по реализации международных проектов и Китайской корпора-

цией по международному зарубежному экономическому сотрудничеству министр аграрной политики и продовольствия Украины Н. Присяжнюк отметил, что на сегодня развитие сотрудничества с Китаем в сельском хозяйстве имеет высокую активность. Этому будет способствовать и подписание Меморандума в сфере рыбного хозяйства.

«Что касается сегодняшнего подписания Меморандума, то хочу отметить высокую перспективность этого направления. Поэтому я бы хотел, чтобы две стороны подошли к нему с максимальной ответственностью», – отметил Н. Присяжнюк.

Министр также отметил, что Меморандум обеспечит реализацию совместного проекта развития Севастопольского морского рыбного порта. В частности, на его базе начнется совместное строительство припортовых заводов в Севастополе.

В свою очередь, китайская сторона выразила заинтересованность в сотрудничестве с Украиной, в том числе и в сфере рыбного хозяйства, а также отметила перспективность совместной реализации проекта.

Кроме того, китайская сторона проявила интерес к развитию сотрудничества между Китаем и Украиной в сельском хозяйстве на трех уровнях. В частности, глобальные проекты планируется реализовать на межправительственном уровне, широкомасштабные – на межрегиональном, специализированные – на корпоративном уровне.

В свою очередь, министр заверил китайскую сторону в полной поддержке этих инициатив со стороны правительства Украины и пообещал всячески содействовать реализации совместных проектов (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 14.08).

***

Україна може розпочати експорт м'яса та м'ясопродукції до Китаю вже з наступного року. Для цього вже проводиться робота щодо сертифікації українського м'яса. Окрім того, найближчим часом Китай завершить сертифікацію українських пшениці, ячменю та сої. Про це на брифінгу в Кабміні повідомив міністр аграрної політики та продовольства

М. Присяжнюк. Також, за словами очільника відомства, в Україні вже приступили до роботи щодо постачання м'яса та м'ясопродукції на китайський ринок. «Сертифікація м'яса може зайняти два-три місяці. І вже з наступного року Україна планує розпочати постачання м'яса та м'ясопродукції до Китаю», ? додав М. Присяжнюк (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 14.08).

***

Відповідно до Переліку заходів міжнародного співробітництва Міністерства оборони України відбулась зустріч тимчасово виконуючого обов'язки керівника вітчизняного оборонного відомства О. Олійника із заступником начальника головного управління озброєння та військової техніки Народної Визвольної Армії Китаю генерал-полковником Л. Аньдуном.

Також відбулися двосторонні переговори у складі делегацій обох країн, під час яких значну увагу було приділено обговоренню сучасного стану та перспектив розвитку співробітництва між оборонними відомствами України та Китаю (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 13.08).

***

Министерство инфраструктуры Украины в соответствии с проектом закона «О перевозках на такси» намерено в течение трёх-пяти лет привести все городские службы такси к единому стандарту. Об этом сообщил на пресс-конференции первый заместитель министра инфраструктуры К. Ефименко.

«Мы бы хотели видеть в одном городе автомобили одного типа и цвета, оборудованные системой безналичной оплаты и таксометром», – сказал он. Кроме того, по его словам, каждый таксист должен будет иметь лицензионную карту. В первый год действия закона лицензионные карты будут выдаваться бесплатно, во второй год их стоимость будет эквивалентна одной минимальной зарплате. «Через три года мы планируем довести стоимость лицензии в больших

городах, таких як Київ, Днепропетровск, Донецк, до 10, а потім і до 50 мінімальних зароботних плат», – сказав К. Ефименко (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 14.08).

***

В Україні станом на 13 серпня роботи з підготовки об'єктів ЖКГ та соціальної сфери до опалювального сезону вже виконані на 75 %. До 1 вересня мають бути закінчені підготовчі роботи до зими у всіх навчальних закладах країни. До 1 жовтня – на всіх об'єктах. На цьому наголосив віцепрем'єр-міністр О. Вілкул під час робочої наради в ПАТ «Київенерго» з питань підготовки до опалювального сезону.

При цьому він підкреслив, що уряд посилив контроль за підготовкою об'єктів ЖКГ до нового опалювального сезону: «З цього року всі акти та паспорти готовності мають бути підписані Держенергонаглядом та Державною інспекцією з експлуатації електростанцій та мереж».

О. Вілкул зазначив, що для зменшення споживання природного газу в Україні буде реконструйовано 663 котельні із впровадженням енергозберігаючих технологій, замінено понад 1 тис. старих котлів на сучасні із більшим ККД та капітально відремонтовано ще понад 1 тис. котлів. Для зменшення витрат на виробництво та транспортування тепла, якого наразі у теплових мережах витрачається близько 25 %, в Україні буде замінено 474 км тепломереж.

О. Вілкул зазначив, що впровадження енергозберігаючих технологій та модернізація трубопроводів є одним із шляхів недопущення підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги. «Уряд жорстко контролює ситуацію з тарифами на житлово-комунальні послуги. У кожному регіоні працюють робочі групи, які перевіряють економічну обґрунтованість тарифів та в разі знаходження порушень звертаються до Держцінінспекції, Антимонопольного комітету, органів прокуратури для вживання відповідних заходів», – сказав О. Вілкул (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 13.08).

***

Відбулася зустріч міністра промислової політики України М. Короленка з Послом Народної Республіки Бангладеш в РФ та Україні С. Хоком.

Під час зустрічі учасники обговорили питання налагодження співробітництва у промисловому секторі між двома країнами. «На сьогодні між Україною та Народною Республікою Бангладеш існують широкі можливості для співпраці в авіаційній та легкій промисловостях, галузях енергетичного машинобудування та машинобудування для АПК. Ми готові розглянути потреби в обладнанні та продукції станкобудування для бангладешської сторони та надати вичерпний перелік наших пропозицій», – зазначив міністр М. Короленко.

Посол С. Хок високо оцінив потенціал українських підприємств та висловив сподівання про налагодження співпраці в рамках кооперації в суднобудуванні, енергетичному машинобудуванні та машинобудуванні для АПК.

У підсумку учасники домовились найближчим часом розглянути можливість проведення вітчизняними підприємствами галузі машинобудування для АПК презентації та демонстрації у Бангладеш техніки українського виробництва. Сторони підтвердили взаємні наміри щодо розробки проекту Меморандуму, у рамках якого будуть закріплені основні напрями співпраці в промисловому секторі між країнами (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 13.08).*

ПОЛІТИКА

Глава партії УДАР В. Кличко намерен баллотироваться на выборах Президента Украины в 2015 г. Об этом он заявил во время встречи с президентом Всемирного боксерского совета (WBC) Х. Сулейманом в Мехико, сообщает официальный сайт WBC.

В. Кличко объяснил представителям WBC, что хочет и дальше участвовать в политике и баллотироваться на пост президента своей страны в 2015 г. При этом он отметил, что бокс

со своей дисциплиной, стратегией, командной этикой, трудо-емкостью в значительной степени помог ему подготовиться к успешной политической жизни (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 14.08).

***

«Батьківщина» обвиняет Миндоходов в давлении на газету «Экспресс». Партия опасается «зачистки» региональных СМИ в преддверии выборов Президента.

«12 августа Министерство доходов и сборов под надуманными и искусственными предлогами заблокировало полноценную работу предприятий, которые обеспечивают подготовку, выпуск и распространение газеты “Экспресс”. Одной из наиболее очевидных причин такой блокады, организованной ведомством господина Клименко, является нервная реакция власти на критические материалы, которые были опубликованы в последних номерах издания», – говорится в заявлении политсилы партии. По мнению «Батьківщини», такие действия – свидетельство намерения власти накануне президентских выборов уничтожить независимые региональные СМИ или взять их под свой контроль. «Мы требуем от Министерства доходов и сборов, правительства и президента В. Януковича немедленно прекратить давление на издание “Экспресс” и обеспечить все условия для немедленного возобновления выпуска газеты», – отмечает партия.

Главный редактор газеты «Экспресс» И. Починок считает возможной причиной давления на газету ее критику Партии регионов и отказ размещать выгодные власти материалы. Он также выразил опасение, что сложившаяся ситуация может свидетельствовать о давлении на региональные СМИ в преддверии президентской избирательной кампании (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 14.08).

***

У опозиції немає шансів виграти вибори в Києві без змін до виборчого законодавства. Відповідну думку висловив політичний експерт В. Цибулько на прес-конференції,

передає кореспондент УНН. «Скільки опозиції не говорилося: не влязте у вибори. Зараз усі чіпляються за київські вибори. Усім відомо, що закон про вибори до органів місцевого самоврядування найгірший за всю історію України. Скільки раз говориться: є Виборчий кодекс. Чому ви не боретесь за Виборчий кодекс, чому ви не боретесь за зміни до законодавства, а ви боретесь за призначення виборів на основі того законодавства, на основі якого ви апіорі програте», – заявив В. Цибулько.

Експерт вважає, що опозиція має виносити на суспільне обговорення важливі теми, а не зчиняти метушню.

Нагадаємо, депутат В. Гринюк зазначав, що Київрада знову звернеться до Верховної Ради стосовно призначення виборів у столиці.

Раніше окружний адміністративний суд Києва визнав повноважною Київську міську раду та дозволив скликати її засідання. Таким чином суд задовольнив позов депутата Київради Ю. Дмитрука (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 13.08).

***

Министр юстиции Е. Лукаш не видит возможности для судимых, в том числе для Ю. Тимошенко, участвовать в президентской кампании.

«По моему убеждению, лицо с неснятой и непогашенной судимостью не может быть Президентом Украины», – сообщила она «ВВС Украина». Напомним, Конституция Украины прямо запрещает людям с судимостью баллотироваться в парламент, но не запрещает претендовать на пост президента. «Это вопрос толкования. Системный анализ Конституции Украины позволяет сделать вывод, что лицу, желающему стать президентом, но имеющему судимость или вообще отбывающему наказание, будет очень трудно или невозможно стать главой государства», – пояснила Е. Лукаш. Она напоминает, что Президент Украины – это главнокомандующий, лицо, имеющее допуск к государственной тайне. «Это вопрос правоприменения, и он четко решен в действующем законе о выборах Президента Украины», – резюмировала министр.

По ее мнению, даже обращаться в Конституционный суд относительно этого разночтения не нужно (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 14.08).

***

Представник Венеціанської комісії П. Пакзолай в коментарі ВВС Україна розповів, що влада має виконати рекомендації комісії щодо дозволу судимим балотуватись як на парламентських, так і на президентських виборах, передає УНН. «Ми рекомендуємо дозволити судимим балотуватись до парламенту, проте наші рекомендації стосуються всіх видів виборів, у тому числі й президентських», – сказав П. Пакзолай (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 14.08).

***

Профспілка освітян Києва оголосила про намір провести маніфестацію під стінами Київської міської ради 19 серпня з вимогою виплати муніципальних надбавок.

Про це повідомив голова Київської міської організації профспілки працівників освіти і науки України (КМОП-ПОІНУ) О. Яцунь під час прес-конференції, передає кореспондент Укрінформу.

«Ми оголошуємо про намір провести маніфестацію під стінами Київської міської ради 19 серпня з вимогою проведення засідання Київради та виплати 20 % муніципальної надбавки всім працівникам бюджетної сфери, у тому числі й освітянам», – повідомив О. Яцунь.

За його словами, кількість учасників маніфестації становитиме близько 10 тис. членів профспілки, серед яких працівники вищих, загальноосвітніх, дошкільних і позашкільних закладів та студенти. О. Яцунь також підкреслив, що освітян Києва позбавили 20 % муніципальної надбавки із 1 серпня, а це означає, що кожен педагогічний працівник недоотримує від 260 до 360 грн на місяць. Водночас він додав, що у разі невирішення питання з виплатами профспілка освітян буде готуватися до страйку (*Укрінформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 14.08).

***

ВО «Свобода» має намір пікетувати засідання Київради, заплановане на 19 серпня.

Про це йдеться у повідомленні Київської міської організації політсили. «19 серпня Всеукраїнське об'єднання “Свобода” виступить проти намірів нелегітимної Київради провести засідання сесії», – зазначили в партії. «Свободівці» наголошують, що 2 червня 2013 р. сплив термін повноважень Київради. Відтак, на їх переконання, усі засідання та рішення Київради є нелегітимними (*Укринформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 14.08).

***

Мешканці столиці вивісили плакати поблизу будівництва по вул. Серафимовича у Києві, на яких повідомляють про причетність партії «УДАР» до будівництва на місці скверу торговельного центру, пише УНН.

Зокрема, на плакатах повідомляється: «УДАР ударив по людям!». Мешканці Березняків просять забудовника не знищувати сквер, адже це рекреаційна зона, місце для відпочинку дітей. Люди наполягають на збереженні та вільному доступі до скверу.

Нагадаємо, 13 серпня близько 150 осіб зібралися на мітинг у Києві на вул. Серафимовича, виступивши проти будівництва торговельного центру на Березняках. Активісти намагалися зламати бетонну огорожу. Під час протесту люди майже годину висловлювали своє невдоволення з приводу будівництва, після цього вони почали ламати металеві деталі паркану, а також прибирати колючий дріт, який вранці невідомі особи встановили по периметру скверу.

Раніше протестувальники спробували завадити техніці проїхати на місце будівництва супермаркету, протести проти якого тривають вже понад місяць.

Прокуратура Києва повідомила, що столичний суд розглядає позов про розірвання договору оренди цієї ділянки. Як повідомили у прокуратурі, у цьому позові вони представляють інтереси мешканців мікрорайону.

Як повідомляв УНН, мешканці столичного району Березняки, які виступають проти будівництва супермаркету на вул. Серафимовича, планують 19 серпня пікетувати Київраду (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 14.08).

***

Київські таксисти страйкували під Кабміном, виступаючи проти повної влади інформаційно-диспетчерських служб над таксистами, передає кореспондент УНН.

Вони виступають проти законопроекту «Про перевезення на таксі» та вимагають відставки директора Департаменту автомобільного транспорту Д. Петухова.

Голова Співки професійних водіїв таксі м. Києва С. Григоренко каже, що вже протягом 1,5 року вносив пропозиції до цього закону, які не були враховані. Таксисти кажуть, що їх не влаштовує, що все зосереджено у руках інформаційно-диспетчерських служб. «Нас не влаштовує те, що на чолі цього бізнесу ставлять посередника, а не перевізника, а саме інформаційно-диспетчерські служби», – зазначив С. Григоренко у бесіді з пресою.

Також один із організаторів страйку, співголова ГО «Таксі столиці» Д. Садоха вважає, що таксі у Києві дуже дешево, однак із новим законопроектом ціни можуть дещо підвищитися (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 14.08).

***

13 серпня представники підприємців ринків Чернівців захопили міську раду обласного центру, передає кореспондент УНН. Подія сталася після початку засідання виконкому міської ради, на якому було прийняте рішення про реконструкцію п'ятого сектору найбільшого в місті ринку «Калинівського» (перебуває у комунальній власності. – Ред.).

Представники підприємців були присутніми під час прийняття рішення, яке викликало їхнє обурення. Підприємці, чий торговельний місця розташовані у цьому секторі, заявляють, що міська влада позбавляє їх робочих місць.

Після прийняття рішення виконкому підприємці штурмом взяли приміщення міської ради та захопили кабінет, де відбуваються засідання виконкому. Частина підприємців розмістилися в кабінеті секретаря міської ради Чернівців В. Михайлішина, який виконує обов'язки міського голови (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 13.08).

***

Около двадцати рабочих «БМК Планета-мост» 13 августа на час перекрыли недавно открытый 700-метровый железнодорожный мост над автовокзалом на Выдубичах в Киеве. Таким образом люди протестуют против задолженности по зарплате. С некоторыми строителями не рассчитывались уже год. Об этом сообщил В. Махинько, представитель профсоюза «Серп и молот».

«Сегодня перекроем мост на час, а если рабочим не выплатят зарплату – то в среду сделаем акцию бессрочной. Рабочие надеялись, что после сдачи моста им выплатят хотя бы частично задолженность по заработной плате, а им дали по тысяче гривен и то не всем, и заставляют дальше работать. Причину задержек не говорят. Нам известно, что “Укрзализныця”, заказчик, уже давно рассчиталась с фирмой-исполнителем», – сказал В. Махинько (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 13.08).

***

По мнению польских бизнесменов, Украина – страна с политическим риском.

«Почему польские бизнесмены не хотят инвестировать в Украину? Из-за наших политиков! Так, например, польская горная компания Jastrzebska Spolka Weglowa (JSW) и хотела бы инвестировать в нашу страну, но не намерена нести потери из-за политических рисков. Украину определяем как страну политического риска. Поэтому не присматриваемся в этом направлении», – передает слова главы правления JSW Я. Загуровского польская газета Rzeczpospolita.

По его словам, они в состоянии переварить технические риски, «но политические – за рамками возможностей». «С точки зрения бизнеса вход в эту страну (Украину – Ред.) мог бы быть выгодным, если бы были богатые месторождения», – указывает Я. Загуровский. Но политические риски перекрывают экономическую выгоду (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 13.08).

ЕКОНОМІКА

Дефицит внешней торговли товарами Украины в первом полугодии 2013 г. по сравнению с аналогичным периодом 2012 г. сократился в 1,7 раза – до 4,220 млрд долл. Об этом сообщила Государственная служба статистики на официальном сайте.

По информации Госстата, в январе - июне 2013 г. по сравнению с аналогичным периодом 2012 г. экспорт товаров из Украины снизился на 8,7 % – до 30,743 млрд долл., импорт сократился на 14,5 % – до 34,963 млрд долл. Коэффициент покрытия экспортом импорта в первом полугодии 2013 г. составил 0,88 (в первом полугодии 2012 г. – 0,82).

Дефицит внешней торговли товарами Украины в январе - мае 2013 г., по сравнению с аналогичным периодом 2012 г., сократился в 2,4 раза – до 2,433 млрд долл. Экспорт товаров из Украины снизился на 3,5 % – до 27,193 млрд долл., импорт сократился на 12,7 % – до 29,626 млрд долл. Коэффициент покрытия экспортом импорта в январе - мае 2013 г. составил 0,92 (в январе - мае 2012 г. – 0,83).

Дефицит внешнеторгового баланса Украины в 2012 г. составил 9,027 млрд долл. против также дефицита в размере 6,657 млрд долл. в 2011 г. По итогам 2012 г. отрицательное сальдо внешней торговли товарами составило 15,848 млрд долл., положительное сальдо внешней торговли услугами – 6,821 млрд долл. против 14,214 млрд долл. и 7,557 млрд долл., соответственно, в 2011 г. (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 14.08).

***

Госфининспекция предупредила лишние потери в сфере госзакупок на сумму почти 1,1 млрд грн.

По результатам оперативного мониторинга государственных закупок (без выхода на объект контроля путем запроса документов) с начала 2013 г. территориальные органы Госфининспекции Украины предупредили излишние потери государственных средств в сфере госзакупок на сумму почти 1,1 млрд грн.

В частности, через выявленные финансовые нарушения отменены конкурсные торги на общую сумму 464,2 млн грн. и расторгнуты заключенные договора на общую сумму 620,1 млн грн.

Весомые результаты работы по предупреждению потерь у госфининспекций в Донецкой (410,5 млн грн., или 37,9 % потерь государственных средств от общей суммы), Львовской (152,9 млн грн., или 14,1 %), Луганской (79,8 млн грн., или 7,4 %), Днепропетровской (64,5 млн грн., или 5,9 %), Кировоградской (52,8 млн грн., или 4,9 %), Черкасской (44,7 млн грн., или 4,1 %) и Херсонской (41,4 млн грн., или 3,8 %) областях.

Госфининспекция в Луганской области предупредила излишнюю трату бюджетных средств на сумму более 2 млн грн на КП «Жилремонт-Антрацит».

Так, комитет по конкурсным торгам предприятия при закупке работ по усилению и ремонту строительных конструкций двухэтажного здания не отклонил предложений участников, которые не соответствовали требованиям. В частности, они не подтвердили наличия оборудования, необходимого для выполнения упомянутых работ, а также не предоставили гарантийное письмо о сроке, в течение которого предложение конкурсных торгов считается действительным.

По рекомендации фининспекторов указанные торги были отменены (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 13.08).

***

Чистая продажа наличной валюты населением в июле 2013 г. уменьшилась на 35,6 млн долл. (в 2,1 раза), составив 32,2 млн долл. Об этом сказано в сообщении Национального банка Украины.

По данным НБУ, в июле 2013 г. объем операций с наличной иностранной валютой на межбанковском валютном рынке составил 3,3 млрд долл. (в эквиваленте), в том числе банки купили у населения валюты на 1,69 млрд долл., продали – на 1,66 млрд долл.

За семь месяцев продажа наличной валюты населением еще не превысила ее покупку. За указанный период чистая покупка валюты населением составила 126,4 млн долл. (в эквиваленте). Этот показатель в 29,7 раза ниже показателя чистой покупки населением валюты за аналогичный период прошлого года. Об этом сообщает ЛІГАБізнесІнформ (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 14.08).

***

Урожай масличных культур в Украине в текущем году может составить 13 млн т, сообщила пресс-служба Министерства аграрной политики и продовольствия.

Согласно сообщению, в частности, валовый сбор подсолнечника может составить 8,5 млн т, сои – 2,5 млн т, рапса – 2 млн т.

В министерстве также сообщили, что к 14 августа уборка ранних зерновых практически завершена.

К указанной дате собрано более 32,2 млн т ранних зерновых культур при средней урожайности 30,8 ц с гектара, при этом пшеницы намолочено более 22,8 млн т, ячменя – 7,7 млн т, ржи – 0,7 млн т.

В целом Минагропрод подтвердил ранее озвученный прогноз урожая зерна в Украине в 2013 г. на уровне 57,1 млн т, из которых 21,5 млн т приходится на пшеницу и около 26 млн т – на кукурузу (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2013. – 14.08).

***

Фальшивых гривен в обороте очень мало. «По итогам 2012 г. на 1 млн штук настоящих банкнот гривны приходилось примерно 4,1 штук поддельных банкнот. Ситуация с изъятием из оборота поддельных банкнот национальной валюты

является стабильной и не носит угрожающего характера», – сообщил директор генерального департамента регулирования денежного обращения Национального банка Украины В. Нестеренко в интервью РБК-Украина.

Отвечая на вопрос, что делает НБУ для усиления защиты купюр, представитель банковского регулятора отметил, что работа по усовершенствованию дизайна и элементов защиты наличных гривен ведется постоянно, однако «информация о планах и наработках в части защиты и модернизации банкнот гривны является закрытой».

В то же время представитель НБУ отметил, что в мировой практике центральные банки регулярно совершенствуют дизайн наличных денег.

По данным НБУ, по состоянию на 1 июля 2013 г. в обращении пребывает 2,7 млрд штук банкнот гривны девяти номиналов (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 14.08).

***

На винницкой кондитерской фабрике Roshen намереваются сократить около 400 сотрудников. Сокращение пройдет из-за проблем с экспортом продукции. Об этом журналистам заявил директор Винницкой кондитерской фабрики А. Билык.

По его словам, фабрика работает в основном на российский рынок и для того, чтобы она смогла перенастроиться на выпуск новых видов продукции, нужно время. Поэтому, исходя из реальных возможностей предприятия, на этот период компания вынуждена сокращать своих работников. «Мы пытаемся, чтобы это сокращение коснулось как можно меньше сотрудников, однако таких может быть около 400 человек», – подчеркнул А. Билык. Он также уточнил, что всем уволенным сотрудникам предложат с октября перейти на сезонную работу – упаковку новогодних подарков. «А в случае благоприятного развития ситуации обещают вернуть на предприятие», – добавил он.

В настоящее время фабрика проводит реорганизацию и работает над производством новых видов продукции. Кроме того, идет активный поиск новых рынков сбыта, – говорится в сообщении (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 14.08).

***

Седьмая часть общей площади жилых домов, построенных в Украине в прошлом году, находится в Киеве. Об этом сообщили в Главном управлении статистики Киева.

Всего в течение прошлого года в Киеве принято в эксплуатацию 1503,4 тыс. кв. м общей площади жилых домов, что на 75 % больше по сравнению с показателем 2000 г. и в 6,7 раза больше, чем в 1950 г.

Напомним, по словам председателя КГГА А. Попова, второй год подряд в Киеве строят рекордное количество жилья. «Строительная отрасль является важной для Киева. Руководство города видит своим долгом поддерживать строительство в Киеве и, прежде всего, сотрудничать с “Киевгорстроем” как организацией, принадлежащей территориальной общине города, которая играет важную роль в развитии Киева. Компания еще не сделала ни одного неверного шага, чтобы потерять авторитет. Наоборот, с каждым годом реализует проекты, которые заслуживают уважения и благодарности.

1,5 млн кв. м мы строим два года подряд, рекорд по сравнению с временами советской Украины, и здесь, безусловно, большая заслуга холдинга. Большинство государственных программ реализует именно «Киевгорстрой», – подчеркнул А. Попов (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 14.08).

***

Крим з початку року відвідало 4 млн туристів. Цей показник відповідає рівню минулого року. Про це інформує прес-служба Міністерства курортів і туризму АРК. «При цьому в 2013 р. основне зростання туристичного потоку відзначалося взимку та навесні», – повідомив міністр курортів і туризму АРК О. Лієв. За його словами, Міністерство не ставить своєю метою збільшення турпотoku у високий сезон, оскільки пляжна територія не здатна прийняти більше відпочивальників, ніж зараз.

Для порівняння О. Лієв відзначив, що за часів СРСР в Криму було 550 пляжів, зараз – 573. Тоді в липні – серпні біля моря відпочивало 1,8–2 млн туристів, зараз – 3,2 млн. При цьому

кількість койко-місць за рахунок міні-готелів збільшилася майже до 700 тис. Міністр курортів і туризму відзначив, що туристи, обираючи Крим, мають в першу чергу орієнтуватися на його оздоровчі ресурси.

«Найкращий час для оздоровлення на півострові – квітень, травень, червень, а також вересень, жовтень, листопад. До того ж навесні та восени клімат на півострові м'якший, а ціни на проживання та харчування значно нижчі, ніж у високий сезон», – відзначив глава курортного відомства (*Укринформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 14.08).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

НАК «Нафтогаз України» в январе – іюне 2013 г. увеличила чистый убыток по международным стандартам финансовой отчетности (МСФО) по сравнению с аналогичным периодом прошлого года в 2,2 раза – до 9,998 млрд грн с 4,45 млрд грн. Об этом сказано в финансовом отчете компании.

Чистый доход компании от реализации продукции за шесть месяцев 2013 г. сократился по сравнению с аналогичным периодом 2012 г. до 38,140 млрд грн с 62,866 млрд грн. Валовой убыток компании за январь - июнь 2013 г. составил 4,426 млрд грн, в то время как аналогичный период прошлого года «Нафтогаз» закончил с валовой прибылью в 1,614 млрд грн.

«Нафтогаз» в январе – марте 2013 г. увеличил чистый убыток по сравнению с аналогичным периодом 2012 г. на 87 % – до 7,75 млрд грн с 4,14 млрд грн. В 2012 г. компания получила чистый убыток в размере 10,271 млрд грн, в то время как 2011 г. закончила с чистой прибылью в размере 7,764 млрд грн. Об этом сообщает ЛІГАБізнесІнформ (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 14.08).

***

Половина населения Украины получает за свой труд менее 2500 грн при средней зарплате в 3380 грн.

Об этом свидетельствуют данные Государственной службы статистики, которая проанализировала данные по зарплате около 9,7 млн штатных работников, которым в июне оплатили 50 % или больше рабочего времени. По данным Госстата, в декабре 4,9 % работников (более 470 тыс.) получили зарплату ниже прожиточного минимума для трудоспособных лиц (сейчас – 1147 грн). Зарплата 18,9 % работников (1,8 млн) составила 1147–1500 грн.

1,4 млн человек (14,8 %) получили зарплату в размере 1500–2000 грн, 1,2 млн человек (12,1 %) – 2000-2500 тыс. грн, около 1 млн работников (10,2 %) – 2500-3000 грн.

При этом зарплату в размере более 5000 грн получают почти 1,4 млн человек, зарплата еще 2,4 млн работников находится в диапазоне 3000-5000 грн (*Левый берег (<http://lb.ua>)*. – 2013. – 14.08).

***

Компания METRO Cash & Carry Украина с сегодняшнего дня увольняет более 200 сотрудников своего главного офиса, расположенного в Киеве.

Как сообщает издание СтрайкUA, руководство объясняет такое решение тяжелым финансовым положением компании и проблемами на украинском и мировых рынках.

Сотрудникам центрального офиса компании предлагается добровольно уволиться по ст. 36 КЗоТ «Отказ от продолжения работы в связи с изменением существенных условий труда». Им дают выходное пособие в размере шести месячных окладов. Однако тем, кто возьмет даже 10-минутную паузу на обдумывание или возможность посоветоваться с юристами, в METRO угрожают сократить его наполовину.

METRO Cash & Carry работает в Украине с 2003 г. Сейчас у нее есть 33 магазина в 24-х городах (*Левый берег (<http://lb.ua>)*. – 2013. – 13.08).

***

Экономика еврозоны выходит из рецессии. ВВП еврозоны во втором квартале 2013 г. вырос, по предварительной оценке,

на 0,3 % к предыдущему кварталу. Об этом свидетельствуют данные Евростата, сообщает ИТАР-ТАСС.

Эксперты ожидали роста ВВП еврозоны во втором квартале на 0,2 % после снижения в течение шести кварталов подряд, в том числе в первом квартале текущего года снижение составляло 0,3 %.

Вместе с тем в годовом исчислении ВВП еврозоны продолжает снижаться, но во втором квартале снижение замедлилось до 0,7 с 1,1 % в предыдущем квартале.

Экономика еврозоны постепенно восстанавливается, отмечают эксперты в ожидании данных о ВВП за второй квартал, ссылаясь на позитивную динамику опубликованных за последнее время экономических показателей региона. Индикаторы еврозоны указывают на то, что кризис для европейской экономики остался позади – спад достиг «дна».

«Идея о том, что рецессия уходит в прошлое, стала намного более правдоподобной за последний месяц, что частично связано с улучшением настроений среди частного бизнеса по всей еврозоне», – отмечает аналитик Saxo bank Дж. Писерно.

«Окончательная оценка на прошлой неделе индекса деловой активности еврозоны за июль на уровне 50,5 подтверждает возможность возвращения экономики региона на путь роста в начале третьего квартала. Это дает надежду на то, что еврозона, в конце концов, выберется из затянувшейся рецессии», – констатируется в обзоре компании Markit Economics.

Драйвером роста экономики еврозоны выступает Германия, рост ВВП которой за второй квартал, по предварительной оценке, ускорился к предыдущему кварталу с 0,1 до 0,7 % (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 14.08).

***

Безработица в Великобритании будет снижаться быстрее, чем прогнозирует Банк Англии, а показатель в 7 % может быть достигнут уже в 2015 г., считают экономисты. 17 из 25 опрошенных экономистов ожидают снижения безработицы до цели ЦБ к середине 2016 г. 13 экспертов ожидают этого уже в 2015 г. Банк Англии менее оптимистичен в

своих прогнозах и не ждет уровня безработицы до 7 % ранее четвертого квартала 2016 г.

На днях управление национальной статистики опубликует данные по безработице по итогам июля.

На прошлой неделе Банк Англии сообщил, что планирует сохранять ключевую ставку на рекордно низком уровне в 0,5 % до тех пор, пока уровень безработицы не упадет до 7 %.

Это обещание отражает озабоченность чиновников относительно возможности роста процентных ставок участников рынка на фоне зарождающегося восстановления, а это может уничтожить все усилия по возрождению экономики.

Некоторые экономисты сомневаются, что регулятор сможет удерживать ставку на таком уровне долгое время, например в течение трех лет.

Внутренний валовой продукт Великобритании во II квартале вырос на 0,6 % в квартальном и на 1,4 % в годовом выражении. В I квартале рост показателя составил всего 0,3 %. Несмотря на рост во II квартале, экономический рост остается ниже докризисного уровня в 3,3 % (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 13.08).

***

Инвесторы поверили в рост экономики, но не любят развивающиеся рынки.

Уверенность инвесторов в росте мировой экономики в течение ближайших 12 месяцев практически на максимальном за последние четыре года уровне, - показал периодический опрос управляющих активами, проведенный VofA Merrill Lynch. В опросе, который проводился со 2 по 8 августа, приняли участие 229 компаний, управляющие фондами общей стоимостью 671 млрд долл.

Перевес в 72 % в этом месяце на сторону тех, кто считает, что в течение ближайших 12 месяцев экономика будет стабильно расти. Это самое высокое значение данного показателя за почти четыре года, причем по сравнению с предыдущим месяцем рост составил 20 %.

Число инвесторов с перевесом в акциях превысило число тех, кто не видит у акций больших перспектив, на 56 %.

Ожидания роста инфляции и долгосрочных процентных ставок, в свою очередь, привели к падению интереса к долговым бумагам (число управляющих с недovesом по ним превысило число тех, кто продолжает делать ставку на инструменты с фиксированной доходностью, на 57 %).

Однако наличность в портфелях сократилась пока несущественно и продолжает оставаться на сравнительно высоком уровне в 4,5 %.

Однако инвесторам по-прежнему не нравятся развивающиеся рынки в то время, как к европейским активам отношение улучшилось.

В этом месяце перевес в 19 % на стороне тех, кто снизил долю акций компаний с развивающихся рынков ниже индикативных уровней. Это минимальное значение данного показателя за почти два года, несмотря на то, что три из четырех специализирующихся на этих рынках управляющих фондами уверены, что акции компаний в странах с развивающейся экономикой недооценены.

Хотя Россия и Китай продолжают занимать ключевые позиции в предпочтениях инвесторов в развивающиеся рынки, принципиально изменился взгляд инвесторов на инвестиции в Южную Корею. При этом наиболее заметно ухудшилось отношение к Малайзии, Польше и Индии.

Опрос также показал сокращение позиций в секторах, связанных с массовым потреблением, включая здравоохранение, товары повседневного потребления. Технологический сектор, стройматериалы и промышленность, напротив, стали более популярны среди инвесторов в развивающиеся рынки (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 14.08).

***

К 2018 г в соответствии с требованиями к нормам капитала Базель III банкам еврозоны необходимо сократить объем своих активов на 3,2 трлн евро. С такой оценкой выступили эксперты Royal Bank of Scotland.

Как сообщается, крупнейшие банки в Европе должны будут сократить активы на 661 млрд евро и добавить

47 млрд нового капитала в течение последующих пяти лет, что продиктовано новыми правилами, направленными на защиту интересов налогоплательщиков в случае очередного кризиса.

Такие цифры вытекают из исследования, проведенного Royal Bank of Scotland, который выделил Deutsche Bank, Credit Agricole и Barclays в качестве банков, наиболее нуждающихся в новом капитале. При этом в RBS отметили, что даже спустя пять лет после финансового кризиса у европейских банков по-прежнему «слишком большие шансы на банкротство».

Наибольшее бремя ляжет на малые банки, которые должны уменьшить свои активы на 2,6 трлн евро (3,5 трлн долл.), что вызывает опасения в резком сокращении объемов кредитования малых и средних предприятий.

«Долги тяготят практически все страны Европы, что подтверждают балансы банков. Основная проблема заключается в том, что банки не располагают достаточным капиталом, чтобы списать долги», – говорит Дж. Чаппелл, аналитик Berenberg bank.

Согласно данным Европейского центрального банка во Франкфурте, банки еврозоны уже сократили свои балансы с мая 2012 г. на 2,9 трлн евро за счет продления малых займов, РЕПО, деривативов и продажи непрофильных предприятий. Общая сумма активов банковского сектора Европы составляет 32 трлн евро, что в три раза превышает ежегодный ВВП валютной зоны.

Как сообщалось, банки ЕС ликвидировали 20 тыс. отделений за четыре года (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 13.08).

***

Профсоюзы крупнейшего автопроизводителя Южной Кореи Hyundai Motor Co. и завода Kia Motors проголосовали за проведение забастовки, пишет The Financial Times. Рабочие южнокорейских заводов Hyundai и Kia входят в число самых высокооплачиваемых в автомобильной отрасли мира, в том числе благодаря сильным позициям профсоюзов обеих компаний.

Профсоюзы компании настаивают на повышении заработной платы темпами существенно выше инфляции, а также хотят получать другие бонусы, такие как субсидии на обучение детей сотрудников.

Переговоры между рабочими и компаниями, проходившие последние три месяца, не принесли результата.

Профсоюзы настаивают на повышении заработной платы темпами существенно выше инфляции. Оба южнокорейских производителя выпускают основную часть своей продукции на заводах за пределами страны (*SOSTAV.UA* (<http://www.sostav.ua>). – 2013. – 13.08).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 61

Бюлетень підготували:

О. Ворошилов, В. Пальчук, А. Потіха, І. Соколова.

Редактори: Т. Дубас,

О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп’ютерна верстка:

І. Соколова

Підп. до друку 15.08.2013.

Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Обл.-вид. арк. 2,93. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.